VLAAMSE RAAD

ZITTING 1995-1996 16 DECEMBER 1995

ONTWERP VAN DECREET

houdende wijziging van sommige bepalingen van titel II van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995

VERSLAG

**namens de Commissie voor Mediabeleid
uitgebracht door de heer Michel Doomst en mevrouw Nelly Maes**

Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : mevrouw Marijke Dillen.

Vaste leden : de heren Carl Decaluwé, Leo Delcroix, Michel Doomst, Erik Matthijs, Hugo Van Rompaey ;

mevrouw Patricia Ceysens, de heren André Denys, Dirk Van Mechelen ;

de heren Johnny Goos, Peter Vanvelthoven, Tuur Van Wallendael ;

mevrouw Marijke Dillen, de heer Jan Penris ;

de heer Kris Van Dijck ;

de heer Jos Geysels.

Plaatsvervangers :

de heren Joachim Coens, Freddy Sarens, Eddy Schuermans, Walter Vandenbossche, Gilbert Vanleenhove ;

de heren Etienne De Groot, Marino Keulen, mevrouw Marleen Vanderpoorten ;

mevrouw Kathy Lindekens, de heren Bruno Tobback, Robert Voorhamme ;

de heren Herman De Reuse, Luk Van Nieuwenhuysen ;

mevrouw Nelly Maes ;

de heer Ludo Sannen.

Zie :

179 (1995-1996)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

– Nrs. 2 en 3 : Amendementen

INHOUDSTAFEL

I. Inleidende toelichting bij het ontwerp van decreet door de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media 3

II. Inleidende toelichting door de heer Kris Van Dijck bij het voorstel van decreet houdende wijziging van artikel 3 van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995 6

III. Inleidende toelichting door de heer Dirk Van Mechelen bij het voorstel van decreet houdende wijziging van Titel II van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995 8

IV. Algemene bespreking : vragen en bedenkingen van de leden, met antwoord van de minister en de indieners van de voorstellen van decreet 11

A. Algemene opmerkingen 11

B. De naamsverandering 12

C. De opdracht van de openbare omroep 12

1. Omschrijving 12
2. De controle op de uitvoering en de realisatie van de opdracht 13
3. Het principe van de beheersovereenkomst 13
4. De uitzendingen door derden 14

D. Het statuut van de openbare omroep 14

1. De raad van bestuur 14
2. Het directiecomité 15
3. Het profiel van de gedelegeerd bestuurder 15
4. De pluralistische samenstelling van de beleidsorganen 16

E. De financiering 16

F. Het personeelsstatuut en de pensioenregeling 17

V. Artikelsgewijze bespreking 18

VI. Eindstemming 42

Tekst aangenomen door de Commissie 43

Bijlage : Notulen van de bespreking van het McKinsey-rapport 49

DAMES EN HEREN,

Uw Commissie besprak voorliggend ontwerp van decreet tijdens zijn vergaderingen van 11, 12 en 13 december 1995. De bespreking verliep in samenhang met het voorstel van decreet van de heer Kris Van Dijck houdende wijziging van artikel 3 van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995 (Stuk 79(BZ1995)-Nr.1) en het voorstel van decreet van de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Patricia Ceysens en de heer André Denys houdende wijzigingen van Titel II van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995 (Stuk 175(1995-1996)-Nr.1). (Regl. art. 20, 2)

In oktober 1995 wijdde uw Commissie een aantal vergaderingen aan de bespreking van het McKinsey rapport 'Bouwen aan een Toekomstplatform voor de BRTN' dat een belangrijke leidraad voor voorliggend ontwerp van decreet was. De notulen van deze vergaderingen werden als bijlage aan het verslag toegevoegd.

I. INLEIDENDE TOELICHTING BIJ HET ONTWERP VAN DECREET DOOR DE HEER ERIC VAN ROMPUY, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, KMO, LANDBOUW EN MEDIA

De minister beklemtoont om te beginnen dat de Vlaamse regering de openbare omroep als het cultuurinstrument bij uitstek beschouwt, en van oordeel is dat de Vlamingen recht hebben op een slagvaardige en sterke openbare omroep. Ook op de Europese ministerconferenties van de ministers bevoegd voor de media - Bergen, Athene, Luxemburg, Bordeaux - heeft de Vlaamse Gemeenschap de laatste jaren sterk gepleit voor een niet louter economische benadering van de media. De Vlaamse Gemeenschap is daar ook de pleitbezorger geweest van het geven van reële kansen aan de openbare omroep in de zich sterk ontwikkelende en ook meer en meer commercieel gerichte samenleving. Niet alleen in de Europese Unie maar ook en vooral in de Raad van Europa werd het belang van de openbare omroep onderstreept. De toekomst van de openbare omroep was het thema van de ministerconferentie over de media (Praag, 7 en 8 december 1994). Het rapport daarvan werd door de Belgische delegatie opgesteld en uitgebracht. De ministerconferentie heeft op basis van dat verslag bevestigd dat zowel radio als televisie de waarden ondersteunen die de politieke, juridische en sociale structuren van de democratische samenlevingen uitmaken, ook in het bijzonder voor wat betreft mensenrechten, cultuur en politiek pluralisme. De ministers benadrukten het belang van de openbare omroepen voor een democratische samenleving. Ze erkenden ook de noodzaak om de continuïteit en de stabiliteit van een openbaar omroepbestel te garanderen. De lidstaten van de Raad van Europa namen zich dan ook voor om de noodzakelijke middelen te garanderen waarover de openbare omroepen moeten beschikken om zich van hun opdracht te kunnen kwijten. Ze engageerden zich tegelijk om waarborgen te verstrekken om de publieke omroepen te beschermen tegen politieke en economische druk.

De minister herinnert eraan dat de Vlaamse Raad op 8 februari 1995 een motie van aanbeveling van de heren Eric Van Rompuy, Dirk Van der Maelen en Hugo Olaerts heeft goedgekeurd (Stuk 618(1994-1995)-nr.7) naar aanleiding van de beleidsnota van de heer Hugo Weckx 'Een toekomstperspectief voor het mediabeleid van de Vlaamse Gemeenschap' (618(1994-1995)-nrs.1 en 2). In die motie werd aan de Vlaamse regering onder meer gevraagd om, in samenwerking met

de Vlaamse Raad, initiatieven te nemen tot omvorming van de BRTN. Dit om de slagkracht van de BRTN te vergroten en om zijn rol als openbare omroep te versterken. In het regeerakkoord is daarom ingeschreven dat de openbare omroep onmiddellijk zal worden hervormd op basis van volgende krachtlijnen : (1) een nieuwe taakomschrijving waarbij de openbare omroep zich profileert als een kwaliteitszender naar een breed publiek; (2) een maximale autonomie voor zijn openbare dienstverlening; (3) een doorzichtige structuur waarbij de bevoegdheden van de raad van bestuur en van het dagelijks bestuur duidelijk afgebakend worden zodat de personele en financiële mogelijkheden optimaal worden gebruikt.

Volgens de minister bood het decreet van 27 maart 1991 de BRTN reeds heel wat mogelijkheden om zijn slagkracht te vergroten en zich onafhankelijk op te stellen : (1) een gewaarborgde financiering via een speciale dotatieformule en het meerjarenplan ; (2) een zeer grote autonomie door de afschaffing van de opportuniteitscontrole ; (3) een ruimere bevoegdheid voor het afsluiten van overeenkomsten en de mogelijkheid om zelf het statuut van het personeel vast te leggen. Toch komt de openbare omroep meer en meer in de verdrukking, niet alleen door de uitbreiding van het Nederlandstalige omroepaanbod maar ook door inefficiënte organisatiestructuren.

Zo blijkt de huidige toewijzing van de bevoegdheden een moderne bedrijfsvoering in de weg te staan. In de eerste plaats zijn er te veel instanties waaraan bevoegdheden worden toevertrouwd: raad van bestuur, vaste commissie, administrateur-generaal en directeurs-generaal. Bovendien zijn de bevoegdheden te weinig afgelijnd. Zo staan de raad van bestuur en inzonderheid de vaste commissie te kort bij het dagelijkse bestuur of vervullen ze taken die door de directie zouden moeten worden waargenomen. Door deze gebrekkige organisatiestructuur verloopt het beslissingsproces te moeizaam. Het is te weinig gericht op de wezenlijke opdracht van de omroep, namelijk het maken en uitzenden van programma's voor de Vlamingen.

Uitgedaagd door de concurrentie en door de geringere impact op de Vlaamse kijker heeft de BRTN zich, gevolg gevend aan de roep naar meer slagkracht, beraden over zijn toekomst. Dit heeft geleid tot het document 'Bezinning over de toekomst van de Vlaamse publieke omroep'. Daarenboven werd het initiatief genomen tot een bijkomend extern advies over de structuur, de strategische opties, het statuut en vooral over de specifieke opdracht van een openbare omroep.

Uit dat extern advies blijkt dat onmiddellijk maatregelen nodig zijn om de openbare omroep slagvaardiger te maken. Om de grootste knelpunten op te lossen legt de Vlaamse regering nu een mini-decreet voor, dat hoofdzakelijk tot doel heeft de opdracht van de BRTN te actualiseren en een werkbare aflijning van de bevoegdheden tussen raad van bestuur en directie vast te leggen. De bedoeling daarvan is om zo vlug mogelijk met een hernieuwd beleid te kunnen beginnen, aldus nog de minister, die er onmiddellijk aan toevoegt dat de decreetgever niet meer kan doen dan een kader aanreiken dat de openbare omroep zo veel mogelijk kansen biedt om zich waar te maken.

Vooral de taakstelling van de omroep, zoals beschreven in artikel 2 van het ontwerp, vindt de minister essentieel : 'De instelling heeft als openbare omroep de opdracht om een zo groot mogelijk aantal Vlamingen te bereiken met een diversiteit van programma's die erop gericht zijn de belangstelling van de kijkers en luisteraars te wekken en eraan te voldoen.

Prioritair moet de instelling op de kijker en luisteraar gerichte informatie- en cultuurprogramma's aanbieden. Daarnaast moeten ook sport, eigentijdse educatie, eigen drama, stijlvolle ontspanning en jeugd- en kinderprogramma's kunnen worden aangeboden. De programma's moeten bijdragen tot de verdere ontwikkeling van de identiteit en de diversiteit van de Vlaamse cultuur. Ze moeten er binnen de toenemende commercialisering van de mediasector voor zorgen dat een onafhankelijke en objectieve opinievorming in Vlaanderen gerealiseerd wordt. Daarom moet de instelling streven naar een leidinggevende rol in Vlaanderen op het gebied van informatie en cultuur. Om de betrokkenheid van een zo groot mogelijk aantal Vlamingen bij de omroep te realiseren en om de geloofwaardigheid van de openbare omroep veilig te stellen moet een voldoende aantal programma's erop gericht zijn een breed en algemeen publiek te boeien. Daarnaast kunnen andere programma's nodig en wenselijk zijn die in het programma-aanbod van de particuliere omroepen niet of onvoldoende aan bod komen. Van deze programma's wordt verwacht dat zij op een voldoende grote doelgroep gericht zijn en dat zij die doelgroep ook bereiken. De instelling onderscheidt zich van andere omroepen door haar grote zorg voor de kwaliteit van de programma's zowel op het gebied van de inhoud als van de vorm'.

De minister stipt verder aan dat het ontwerp grotendeels gebaseerd is op het advies van McKinsey & Company, waarin een aantal maatregelen werden voorgesteld om de toekomst van de openbare omroep te waarborgen. Het decreet geeft uitvoering aan sommige van die maatregelen en creëert voor andere het noodzakelijke kader. De maatregelen waarvan sprake zijn : (1) het concreet definiëren van de opdracht en de strategie van de openbare omroep, zodat de organisatie daaruit eenduidig kan afleiden welke programma's aan de kijkers en luisteraars moeten worden aangeboden ; (2) het herzien van de verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en van het directiecomité, om op die manier een beter evenwicht te verzekeren tussen beide organen en tussen het strategische en operationele beleid ; (3) de aanpassing van de structuur aan de top, om een evenwicht te vinden tussen het principe van de autonomie en het realiseren van potentiële synergieën tussen radio en televisie en het openstellen van alle top- en middenkaderfuncties. Met deze maatregelen wordt nauw aangesloten bij het document 'Bezinning over de toekomst van de Vlaamse publieke omroep' dat door de raad van bestuur van de omroep op 24 april 1995 eenparig werd goedgekeurd.

Vervolgens gaat de minister in op een aantal opmerkingen van de Raad van State over het ontwerp. De Raad van State stelt dat in zoverre de gedelegeerd bestuurder deel uitmaakt van de raad van bestuur, het Cultuurpact ook op hem van toepassing is. Ook de samenstelling van het directiecomité moet volgens de Raad van State de evenredige vertegenwoordiging van de politieke fracties in de Vlaamse Raad weerspiegelen, omdat dit comité de gedelegeerd bestuurder bijstaat en de door hem aan het comité gedelegeerde bevoegdheden uitoefent. Ingaand op deze kritiek heeft de regering het voorontwerp gewijzigd, in die zin dat de gedelegeerd bestuurder niet meer met stemrecht maar slechts met raadgevende stem aan de vergaderingen van de raad van bestuur deelneemt. Voor het overige maakt de minister zich sterk dat de nodige waarborgen voor pluralisme in het decreet aanwezig zijn. De raad van bestuur, die de emanatie is van de Vlaamse Raad, wordt conform het Cultuurpact samengesteld en werft op voorstel van de gedelegeerd bestuurder de andere leden van het directiecomité aan.

Het Arbitragehof stelt in zijn arresten nr. 65/93 van 15 juli 1993, nr. 86/93 van 16 december 1993 en nr. 7/94 van 20 januari 1994 dat artikel 20 van het Cultuurpact strijdig is met de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie. De Raad van State merkt hierbij echter op dat die stelling niet kan doorgetrokken worden naar artikel 19 van de Cultuurpactwet. Die interpretatie van de Raad van State is evenwel niet algemeen aanvaard, zo stelt de minister. Bovendien is hij van mening dat het begrip 'bestuurs- of beheersorgaan' - artikel 19 van de Cultuurpactwet - restrictief moet worden geïnterpreteerd. Aangezien de gedelegeerd bestuurder niet meer met stemrecht aan de vergaderingen van de raad van beheer deelneemt, valt hij niet meer onder de toepassing van het Cultuurpact. In elk geval impliceren de uitspraken van het Arbitragehof dat het gelijkheidsbeginsel en de vrijheid om zich al dan niet tot een strekking of politieke partij te bekennen voor de gedelegeerd bestuurder en voor de andere leden van het directiecomité primeren boven de strikte toepassing van de Cultuurpactwet.

Meer in het algemeen is de minister de mening toegedaan dat de depolitisering een conditio sine qua non is om de openbare omroep de nodige slagkracht en soepelheid te verlenen. Depolitisering sluit evenwel geenszins uit dat het bestuur van de omroep en de programmatie op een pluralistische wijze gebeuren. Het decreet bevat volgens de minister de nodige waarborgen daartoe.

De Raad van State is ook van oordeel dat de bepalingen van het ontwerp die betrekking hebben op de rechtspositieregeling van het personeel moeten worden getoetst aan het besluit houdende de algemene principes van het administratief en geldelijk statuut van de ambtenaren. De Raad van State stelt bovendien dat de statutaire rechtspositie de regel is. Alleen indien een bepaalde functie onder de toepassing valt van een van de uitzonderingen van artikel 2, tweede lid, kan de aanwerving bij arbeidsovereenkomst gebeuren. De uitzonderingen waarvan sprake zijn uitzonderlijke en tijdelijke personeelsbehoeften, vervanging van ambtenaren of het vervullen van bijkomende of specifieke opdrachten waarvan de lijst vooraf door elke uitvoerende macht wordt bepaald. Noch de federale noch de Vlaamse regering zijn het met die stelling van de Raad van State eens. De minister vestigt er de aandacht op dat de Koning bij besluit van 20 oktober 1992 de lijst vastgesteld heeft van de publiekrechtelijke rechtspersonen waarop het APKB van toepassing is. Daaruit kan niet anders worden afgeleid dan dat het APKB, ook volgens de federale overheid, niet van toepassing is op de publieke rechtspersonen die niet in het koninklijk besluit worden vermeld. De BRTN komt, wegens de specificiteit van de omroepbedrijvigheid in zijn geheel, niet op de lijst voor.

II. INLEIDENDE TOELICHTING DOOR DE HEER KRIS VAN DIJCK BIJ HET VOORSTEL VAN DECREET HOUDENDE WIJZIGING VAN ARTIKEL 3 VAN DE DECRETEN BETREFFENDE DE RADIO-OMROEP EN DE TELEVISIE, GECOÖRDINEERD OP 25 JANUARI 1995

De heer Kris Van Dijck vertrekt van de vaststelling dat de naamgeving van de openbare omroep in Vlaanderen meeëvolueerde met de tijd. Het in 1930 opgerichte 'Belgisch Nationaal Instituut voor Radio-Omroep', afgekort NIR, werd in 1960 omgevormd tot de 'Belgische Radio en Televisie, Instituut der Nederlandse Uitzendingen', afgekort BRT. Deze naamsverandering was een gevolg van de opkomst van de televisie. Na de grondwetsherziening van 1970 werd de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap bevoegd

voor de BRT. De naam bleef echter nog een tijdlang behouden.

Het is pas in 1991 dat de naam van de openbare omroep werd gewijzigd om het Nederlandstalige karakter ervan te onderstrepen. De naam luidt nu 'De Nederlandse Radio- en Televisie-uitzendingen in België, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap', afgekort BRTN. Deze naam vindt de spreker dubbelzinnig, omdat iemand die niet met de BRTN vertrouwd is automatisch denkt dat het hier gaat om een uit Nederland geïmporteerd produkt. Enkel het tweede deel van de naam 'Omroep van de Vlaamse Gemeenschap' is duidelijk.

Het lijkt de heer Kris Van Dijck de logica zelve dat de naam van de openbare omroep wordt aangepast aan de werkelijkheid. Die werkelijkheid is dat de Vlaamse Gemeenschap exclusief bevoegd is voor haar openbare omroep. De spreker vindt dat die omroep moet worden genoemd zoals hij is, namelijk 'De Vlaamse Radio- en Televisieuitzendingen, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap', afgekort VRT.

De spreker maakt de commissieleden er verder attent op dat de recente herbronningsnota van de openbare omroep zelf op deze naamsverandering aanstuurt. Hij citeert daarbij uit de inleiding van de beleidsverklaringen: 'De BRTN is het belangrijkste cultuurinstrument van de Vlaamse Gemeenschap. Zijn Vlaams karakter wil hij ook in zijn naam weerspiegeld zien. Vandaar het voorstel om de publieke omroep in Vlaanderen de naam te geven 'Vlaamse Radio en Televisie', afgekort VRT.'

De heer Kris Van Dijck herinnert de commissieleden eraan dat dit voorstel in het verleden reeds geformuleerd werd. Het voorstel werd toen weggewuifd met het argument dat een naamsverandering te duur zou zijn. Volgens de spreker moet een stapsgewijze verandering de kost van de operatie kunnen drukken. Tegen de voorgestelde naamsverandering werd toen ook geargumenteerd dat die de herkenbaarheid van de zender in het buitenland in het gedrang zou brengen. Vlaanderen is het Engels immers 'Flanders', in het Frans 'Flandre', in het Duits 'Flandern' en in het Spaans 'Flandes'. Vandaar dat de letter 'V' in het buitenland niet direct met 'Vlaanderen' in verband wordt gebracht. Om uiteenlopende redenen vindt de spreker dit een zwak argument. Ten eerste is hij van mening dat het buitenland niet moet voorschrijven hoe de Vlamingen hun zender benoemen. En ten tweede wijst hij erop dat ook de andere buitenlandse omroepen de taal als basis nemen van de naamgeving. De Baskische Televisie bijvoorbeeld heet 'Europa Euskal Telebista'. Het siert de Basken, aldus de spreker, dat ze via de naam van hun zender hun eigen taal voor het voetlicht brengen.

Tot slot stelt de heer Kris Van Dijck dat de naamsverandering de ideale manier is om duidelijk te maken dat de openbare omroep grondig wordt hervormd. Nu is het met andere woorden het ideale moment om de naamsverandering door te voeren. Toen enkele jaren geleden de firma Townsend Thoresen geconfronteerd werd met de ramp van de Herald of Free Enterprise, veranderde ze prompt haar naam in P&O. Het opzet slaagde, omdat de ramp niet met deze nieuwe naam werd geassocieerd. Een naamsverandering is het uitgelezen middel om een streep te trekken onder de oude BRT en de oude BRTN. De drastische vernieuwing van de openbare omroep kan niet beter worden gesymboliseerd dan door een nieuwe naam, zo besluit de spreker.

III. INLEIDENDE TOELICHTING DOOR DE HEER DIRK VAN MECHELEN BIJ HET VOORSTEL VAN DECREET HOUDENDE WIJZIGING VAN TITEL II VAN DE DECRETEN BETREFFENDE DE RADIO-OMROEP EN DE TELEVISIE, GECOÖRDINEERD OP 25 JANUARI 1995

De heer Dirk Van Mechelen stelt om te beginnen dat zijn fractie al 18 maanden vragende partij is om een grondig debat te voeren over de herstructurering van de openbare omroep. De recente voorgeschiedenis van dit dossier illustreert dat ten overvloede. Voor de fractie van de spreker was het in de zomer van 1994 al overduidelijk dat een drastische hervorming zich opdrong. De mindere prestaties van de BRTN-top culmineerden toen in het verlies van het voetbalcontract. De indruk dat een en ander grondig fout liep werd nog versterkt door het gebrekkige optreden van de BRTN-top bij de bespreking van het meerjarenplan 1995-1999. Reeds op 1 september 1994 heeft de heer André Denys over deze kwestie geïnterpelleerd (Handelingen Vlaamse Raad nr. C48). Op 16 november 1994 heeft Hugo Weckx, toenmalig Vlaams minister van Cultuur, bij de Vlaamse Raad een beleidsnota ter zake ingediend, onder de titel 'Een toekomstperspectief voor het mediabeleid van de Vlaamse Gemeenschap' (Stuk nr.618(1994-1995)-Nr.1). Die nota vormde een aanzet tot een nieuwe benadering van het probleem. De spreker betreurt ten zeerste dat er inmiddels weer een jaar is verlopen, zonder dat er iets is gebeurd.

Toch verheugt de heer Dirk Van Mechelen er zich over dat er tijdens de voorbije periode ook een positieve evolutie heeft plaatsgevonden. Bijna zes jaar na de start van het Vlaamse commerciële televisiestation VTM is er eindelijk een politieke eensgezindheid ontstaan over de analyse van de toestand waarin de openbare omroep zich bevindt. De BRTN mist de nodige slagkracht om zich te kunnen positioneren in het gewijzigde Vlaamse medialandschap en slaagt er vooralsnog niet in om een eigen plaats af te dwingen bij de Vlaamse kijker. De radio bindt de luisteraar wel succesvol aan zich, maar dit gebeurt in een quasi niet concurrentiële omgeving. Daarnaast is er in politiek Vlaanderen een consensus gegroeid over het feit dat er in het sterk gecommercialiseerde medialandschap, met zijn eigen wetmatigheden, een openbare omroep nodig is. Op voorwaarde tenminste dat die omroep erin slaagt om zijn rol van 'public service' daadwerkelijk te vervullen en zich door een eigentijdse en kwaliteitsvolle aanpak en programmatie weet te onderscheiden van de commerciële zenders.

De heer Dirk Van Mechelen vindt dan ook dat het ogenblik van handelen nu is aangebroken. De noodzakelijke beslissingen moeten onmiddellijk worden genomen. De aanpak van de minister maakt duidelijk, aldus nog de spreker, dat de Vlaamse regering bereid is om haar verantwoordelijkheid ter zake op te nemen. Die aanpak kan dan ook op zijn sympathie rekenen. Het McKinsey-rapport heeft bevestigd wat de meesten in 'het huis van vertrouwen', en zij die ermee begaan zijn, reeds lang wisten, namelijk dat er nood is aan een grondig en ingrijpend veranderingsprogramma voor de Vlaamse omroep. McKinsey heeft niet alleen de juiste diagnose gesteld, maar ook de juiste remedie voorgeschreven: geen aspirine, maar een levensnoodzakelijke heelkundige ingreep. De partij van de spreker pleit al lang voor de remedie die McKinsey voorstelt en die vijf belangrijke maatregelen omvat: (1) De opdracht en de strategie van de BRTN moeten zodanig concreet worden gedefinieerd, dat iedereen weet en begrijpt welke de richting is die wordt ingeslagen om de Vlaamse kijker en luisteraar optimaal te bereiken ; (2) Een duidelijke taakverdeling tussen de raad van bestuur en het directiecomité dringt zich

op ; (3) De raad van bestuur moet door zijn samenstelling en invulling de emanatie zijn van de Vlaamse samenleving en moet namens het Vlaams Parlement het strategische beleid bepalen ; (4) De openbare omroep moet ontdaan worden van het verstikkende statuut van een parastatale instelling, en moet zich als een NV van publiek recht kunnen integreren in een economische omgeving ; (5) De ambtenarenmentaliteit moet worden ingeruild voor een managers-mentaliteit in alle leidinggevende posities, door middel van een drastische herstructurering van de top- en hogere kaders.

De spreker wijst erop dat de toenmalige PVV in 1990 al een voorstel van decreet in die zin heeft neergelegd. Hij geeft toe dat zijn fractie tijdens de voorbije weken geaarzeld heeft om opnieuw zelf een parlementair initiatief te nemen, temeer daar het scenario dat de minister voorstelt bijzonder aantrekkelijk is. Dat scenario houdt in dat de huidige malaise in de omroep en de politieke eensgezindheid om hiertegen drastisch in te grijpen onmiddellijk wordt vertaald in een mini-decreet, waardoor snel een nieuwe bedrijfstop kan worden geïnstalleerd. In een tweede fase kan dan het kader worden geschapen voor de verdere invulling van het noodzakelijke veranderingsproces via een zogenaamd maxi-decreet. Het ontwerp van het decreet zou bovendien, mits amendering, aanvaardbaar kunnen zijn voor de fractie van de spreker.

Een grondige analyse van het ontwerp en van de voorgestelde aanpak heeft echter twijfels doen rijzen over de uiteindelijke finaliteit van de aanpak van de media-minister, aldus nog de heer Dirk Van Mechelen. Op een aantal essentiële punten wijkt het ontwerp genoeg af van de voorstellen van McKinsey. De bevoegdheidsverdeling tussen de raad van bestuur enerzijds en het directiecomité anderzijds oogt perfect, maar de samenstelling en de werking van dit comité, belast met de volledige operationele leiding van de openbare omroep, verschilt fundamenteel. Zo heeft McKinsey het over 'een sterke richting aangevende rol van een vaardig, als team optredend directiecomité', en verder: 'In de vervulling van deze verantwoordelijkheden dient het directiecomité als team op te treden ten aanzien van de raad van bestuur en slechts unaniem ondersteunde voorstellen in te dienen.' (p.4) Het directiecomité bepaalt de programmaroosters, beslist over benoemingen en bevorderingen, regelt de noodzakelijke vernieuwingen van de apparatuur en neemt het alle operationele beslissingen, aldus nog het McKinsey-rapport.

De heer Dirk Van Mechelen stelt evenwel vast dat het in het ontwerp van decreet de gedelegeerd bestuurder is die bevoegd is voor het dagelijkse bestuur. Hij stelt de organisatiestructuur vast, hij regelt de reorganisatie en ontheft de personeelsleden van de rangen 13 tot 15 uit hun ambt. Hij verklaart de nieuwe, door hem vast te stellen, betrekkingen van het middenkader vacant, selecteert en werft de kandidaten voor die betrekkingen. De gedelegeerd bestuurder wordt daarin bijgestaan door het directiecomité en kan aan één of meerdere leden bepaalde bevoegdheden delegeren (artikel 7). De spreker leidt daaruit af dat de openbare omroep niet geleid zal worden door een hecht team, met een quasi solidaire verantwoordelijkheid ten opzichte van de raad van bestuur, maar door één gedelegeerd bestuurder, die zich laat bijstaan en die bevoegdheden kan delegeren. Hij wijst erop dat ook het Comité van Experten van de Mediaraad in het verleden zijn bezorgdheid uitdrukte over deze invulling van een krachtdadig en effectief management.

Tevens stelt het McKinsey-rapport dat 'vooraleer dit (veranderings)programma gestart kan worden, het duidelijk is dat de gedelegeerd bestuurder en, bij voorkeur, ook zijn directiecomité, moeten zijn aangeduid en het volledige vertrouwen

van de raad van bestuur moeten genieten.' Dit impliceert volgens de heer Dirk Van Mechelen dat niet alleen aan de zijde van het topmanagement de noodzakelijke wijzigingen zullen moeten worden voorgesteld, maar dat meteen ook een nieuwe raad van bestuur moet worden geïnstalleerd die zijn nieuwe, weliswaar drastisch gewijzigde, positie meteen inneemt en het veranderingsproces steunt, zo nodig stuwt, maar vooral controleert.

Verder stelt de spreker vast dat het voor deze nieuwe gedelegeerd bestuurder de facto onmogelijk zal zijn het veranderingsproces op gang te brengen en concreet in te vullen als hij geen zicht heeft op het uiteindelijke kader waarin de openbare omroep zal kunnen functioneren. De omvorming van de openbare omroep van een parastatale naar een NV van publiek recht is in feite een conditio sine qua non voor het slagen van de hervorming. Ook rond de budgettaire middelen moet de grootste duidelijkheid worden gecreëerd, teneinde het management de kans te geven de juiste positionering te kiezen tussen enerzijds de 'niche'-strategie en anderzijds de 'massa'-strategie. Bovendien zullen de beschikbare budgettaire middelen bepalen of deze strategie kan geïmplementeerd worden met één of twee kanalen, wat ongetwijfeld de organisatie van de omroep op haar beurt rechtstreeks zal benvloeden.

Om al deze redenen rijst volgens de heer Dirk Van Mechelen de vraag waarom niet meteen een definitief en omvattend BRTN-decreet wordt neergelegd. De elementen die in het uiteindelijke maxi-decreet hun beslag moeten krijgen zijn vandaag voldoende gekend. Nu biedt er zich een ideale gelegenheid aan om voor eens en voor altijd de problematiek rond de openbare omroep te regelen. Het politieke klimaat is rijp om Gordiaanse knopen door te hakken. Er werd de voorbije jaren genoeg gepalaverd over mogelijke keuzen. De verschillende standpunten zijn voldoende gekend. Nu moeten krachtige beslissingen getroffen worden. Politiek Vlaanderen moet nu deze beslissing aangaan.

Het tijdverlies dat het ontwerp van mini-decreet reeds opliep als gevolg van het syndicale overleg is een veeg teken, vindt de spreker. Dit voorspelt weinig goeds wanneer er met de vakbonden zal moeten worden onderhandeld over een maxi-decreet. Quid wanneer dit maxi-decreet wordt uitgesteld of zelfs wordt afgesteld ? Waar zullen het nieuwe directiecomité en het nieuwe leidinggevende kader staan indien de invulling van het maxi-decreet, dat het kader moet scheppen waarbinnen een nieuwe slagkrachtige openbare omroep zich zal kunnen ontwikkelen, wordt vertraagd of zelfs geblokkeerd ? Door de operatie op te splitsen in twee fasen neemt men een aanzienlijk risico en brengt men de hervorming van de openbare omroep in gevaar, zo besluit de heer Dirk Van Mechelen.

Het is om deze visie te onderstrepen dat de fractie van de spreker een eigen voorstel van decreet heeft ingediend om de BRTN om te vormen tot een slagkrachtige 'Vlaamse Radio- en Televisie-omroep'. Dit voorstel hakt knopen door inzake onder meer de financiering van de openbare omroep, het personeelsstatuut en de pensioenregeling, de regeringsmededelingen en de naam van de openbare omroep. De heer Dirk Van Mechelen vraagt met aandrang dat de commissie de problematiek van de openbare omroep in haar totaliteit zou bespreken en zich niet zou beperken tot een mini-decreet. Indien de commissie toch niet bereid zou zijn om het volledige voorstel te behandelen, dan zullen de indieners ervan via amendering aansturen op een uitbreiding van het ontwerp van mini-decreet, zodat ook een aantal meer fundamentele zaken erin geregeld worden. De spreker engageert er zich

evenwel toe om geen obstructiepolitiek te voeren, omdat een kleine stap vooruit hoe dan ook beter is dan stilstand.

IV. ALGEMENE BESPREKING : VRAGEN EN BEDENKINGEN VAN DE LEDEN, MET ANTWOORD VAN DE MINISTER EN DE INDIENERS VAN DE VOORSTELLEN VAN DECREET

A. Algemene opmerkingen

De meeste leden zijn het erover eens dat een drastische herstructurering van de openbare omroep zich opdringt, en een aantal daarvan feliciteren de minister voor zijn daadkracht ter zake. De noodzaak van een drastische ingreep wordt onder meer in verband gebracht met de wijziging van de omgevingsfactoren in het medialandschap die zich de jongste jaren heeft voorgedaan. Daarbij wordt onder meer verwezen naar de exponentiële toename van het aantal kanalen, de evolutie in de richting van een 'non-stop'-aanbod, de tendens om specifieke doelgroepen te bereiken en de multimedia-revolutie. Zowel in inhoudelijk als in technologisch opzicht evolueert het media-gebeuren razendsnel, in die mate zelfs dat men zich kan afvragen of de overheid niet constant achterhoede-gevechten levert, aldus een lid. De jongste zes jaar heeft de opgang van de commerciële zenders het Vlaamse medialandschap grondig door elkaar geschud, en nogal wat leden zijn van mening dat de overheid de BRTN onvoldoende heeft gewapend om zich tegen dit commerciële geweld te verdedigen. Daardoor is de openbare omroep volgens een lid de facto verworden tot een 'excuus-zender', die de maatschappij een alibi verschaft voor de verschrikkelijke dingen die op de commerciële zenders worden uitgezonden.

De afscherming van de openbare omroep tegen 'de commercie' moet dan ook een van de belangrijkste doelstellingen van de hervorming zijn, vindt een lid. Door sommige leden wordt ook de verregaande politisering van de openbare omroep aangewezen als een van de oorzaken van de teloorgang. Dat de minister die wil terugdringen wordt als bijzonder positief ervaren. Niet alleen de politici maar ook de vakbonden treft schuld voor de huidige toestand, wordt daar door een lid aan toegevoegd. Een ander lid stelt zich vragen bij de shocktherapie die de minister toepast en vraagt begrip voor de onzekerheid die leeft bij het BRTN-personeel. Dat lid pleit daarom voor een zeer omzichtige aanpak van de problematiek.

Sommige leden stellen ook met genoegen vast dat er sinds de opkomst van de commerciële omroepen een politieke consensus gegroeid is over de nood aan een slagkrachtige openbare omroep. Dit werd vroeger minder sterk aangevoeld, en daardoor heeft de overheid het vertikt om tijdig de nodige maatregelen te nemen. Nu is het klimaat positiever geworden, en is het, politiek gezien, het juiste moment voor drastische ingrepen.

Wat de schuldvraag betreft ontkent de minister niet dat de politici een zware verantwoordelijkheid dragen voor de teloorgang van de openbare omroep. Zijn hervormingsvoorstellen zijn dan ook gericht op een verregaande depolitisering van de omroep. Voorbeelden zoals Belgacom en de ASLK bewijzen dat dit kan. Langs de andere kant heeft ook de BRTN zelf schuld aan de politisering, omdat er in het verleden, ook buiten het weten om van de politici om, al te vaak partijpolitieke spelletjes werden gespeeld. Ook daarmee moet in de toekomst komaf worden gemaakt.

B. De naamsverandering

Nogal wat commissieleden staan positief tegenover het voorstel van decreet van de heer Kris Van Dijck, maar vinden het niet opportuun om de wijziging van 'BRTN' in 'VRT' al in het mini-decreet door te voeren. Het komt in eerste instantie aan de gedelegeerd bestuurder toe om uit te maken of de naamsverandering al dan niet past in de vernieuwingsstrategie. De naamsverandering hangt immers samen met andere kwesties, zoals de huisstijl, de benaming van de kanalen en dergelijke. Dit neemt echter niet weg, aldus een lid, dat nu al duidelijk kan worden gemaakt dat een naamsverandering wordt overwogen.

Andere leden hebben echter substantiële bedenkingen bij de naamsverandering. Er wordt verwezen naar de niet te onderschatten kost van de operatie en gepleit voor enige rust wat de huisstijl betreft. Onder meer om emotionele redenen pleit een ander lid voor het gebruik van de oudst mogelijke naam. Verder is er ook een lid dat opmerkt dat de term 'Belgisch', historisch gezien, evengoed kan gebruikt worden om het geografische gebied 'Vlaanderen' aan te duiden. Bovendien zou het letterwoord 'VRT' te veel gelijken op 'VTM'.

Tegen die argumenten wordt onder meer ingebracht dat de radicale breuk met het verleden, die door het decreet wordt beoogd, niet beter kan gesymboliseerd worden dan door een naamsverandering. Een lid vindt het argument van de te hoge kost niet ernstig, omdat de naam 'BRTN' toch al meer en meer wordt vervangen door de naam van de kanalen: TV1, TV2, Radio 1, en dergelijke.

De minister vindt dat de benaming van de openbare omroep bij uitstek een taak is voor de Vlaamse Raad. Het lijkt hem wel het meest logisch om dat in het maxi-decreet te regelen.

C. De opdracht van de openbare omroep

1. Omschrijving

Een aantal leden is niet zo gelukkig met de door de minister voorgestelde nieuwe opdrachtsverklaring voor de openbare omroep. Een lid betreurt dat er dubbelzinnigheid blijft bestaan over de vraag of de openbare omroep nu een 'niche'-zender of een 'massa'-zender moet worden. Hij stelt vast dat ook McKinsey geen eenduidig antwoord heeft op de vraag hoe de zender zich moet positioneren tussen die twee strategieën. De huidige opdrachtsverklaring, met de nadruk op de informatieve en culturele programma's, dreigt aanleiding te zullen geven tot een verkeerde interpretatie, zo vreest de spreker. Hij sluit dan ook niet uit dat de openbare omroep op termijn in de richting van een 'getto'-zender zal evolueren. De gedelegeerd bestuurder moet enige maneuvreerruimte krijgen, maar het is de taak van de decreetgever om een aantal duidelijke krijtlijnen te trekken die hij niet mag overschrijden, en dat is nu niet het geval, zo besluit de spreker in kwestie. Een ander lid vindt eveneens dat de opdrachtsverklaring aan duidelijkheid te wensen overlaat en stelt dat het de taak is van de decreetgever om de opdrachtsverklaring zo te formuleren, dat de gedelegeerd bestuurder niet in de verleiding kan komen om van de openbare omroep hetzij een zuiver commerciële zender, hetzij een niche-zender te maken. De opdrachtsverklaring moet enerzijds het beginsel van de universaliteit benadrukken, maar anderzijds ook ruimte laten voor op specifieke doelgroepen gerichte uitzendingen, vindt een lid. In dit verband wordt ook nog de opmerking gemaakt dat het een welhaast onmogelijke opdracht is om een 'mission

statement' te formuleren die tegelijkertijd volledig en gebald is.

Nog in dit verband stipt een lid aan dat de openbare omroepen in alle Westeuropese landen zwaar onder druk staan. Om hun positie te verstevigen zouden ze in de toekomst meer moeten gaan samenwerken. Vlaanderen is wat dat betreft vooral aangewezen op samenwerking met Nederland. Waarom dan die samenwerking niet van meet af aan opleggen in de opdrachtsverklaring ?

De minister is het niet eens met de stelling dat de opdrachtsverklaring te vaag is. Er blijkt volgens hem duidelijk uit dat de openbare omroep geen 'niche'-zender mag worden, maar een gevarieerde programma-mix moet brengen. Bovendien wordt door het invoeren van de notie 'bereik' duidelijk gemaakt dat de omroep zoveel mogelijk Vlamingen moet trachten te bereiken.

2. De controle op de uitvoering en de realisatie van de opdracht

De door de minister gelanceerde notie 'kijkbereik' roept bij een aantal leden vragen op. Wat wordt daar precies mee bedoeld ? Is het mogelijk om dit principe te vertalen in een sluitend meetinstrument ?

Volgens de minister beperkt zijn taak en deze van de decreetgever er zich toe om in het algemeen te bepalen hoe de prestaties van de openbare omroep zullen worden gemeten. Het komt er nu op aan om een aantal noties aan te reiken, niet om die cijfermatig in te vullen. Dat laatste is een opdracht van het nieuwe BRTN-kader.

3. Het principe van de beheersovereenkomst

Verschillende leden zijn gewonnen voor het idee van een beheerscontract tussen de regering en de openbare omroep, zoals geformuleerd in het voorstel van decreet van de heer Dirk Van Mechelen c.s.. Terwijl een meerjarenplan een eenzijdige verbintenis is, kunnen in een beheersovereenkomst de wederzijdse rechten en plichten van de overheid en de omroep worden bepaald. Onder meer de overheidsdotatie moet in die beheersovereenkomst worden vastgelegd. Een lid vindt het een goed idee om het principe van het beheerscontract nu al in het decreet op te nemen, omdat dit een interessant instrument kan zijn voor de gedelegeerd bestuurder. In dit verband wordt ook verwezen naar de minder goede ervaringen in het verleden met de meerjarenplannen van de BRTN.

De minister wil zich nu nog niet uitspreken over het definitieve statuut van de openbare omroep in het algemeen en het beheerscontract in het bijzonder. Ook die kwestie wordt best tot het maxi-decreet uitgesteld omdat er vooralsnog geen duidelijkheid bestaat over de juridische consequenties van een omvorming van de BRTN tot een NV van publiek recht, niet in het minst wat het personeelsstatuut betreft. In het voorstel van de heer Dirk Van Mechelen c.s. wordt wat al te snel over die problematiek heen gestapt, aldus de minister. De minister wijst er overigens op dat het concept van een beheersovereenkomst met resultaatsverbintenis weliswaar niet is opgenomen in het mini-decreet, maar dat de principes ter zake dat wel zijn. Het door de openbare omroep op te stellen meerjarenplan moet immers concrete en meetbare doelstellingen bevatten met betrekking tot het radio- en televisie-aanbod (artikel 9). De Vlaamse Raad, die het meerjarenplan moet goedkeuren, zal derhalve rechtstreeks controle kunnen uitoefenen op de door de omroep behaalde resultaten. Essentieel zijn voor de minister de controleerbare maatstaven en de ge-

waarborgde financiering, en dit ongeacht of er met een systeem van meerjarenplanning of beheersovereenkomsten wordt gewerkt.

4. De uitzendingen door derden

Door verschillende leden wordt het bestaande systeem van de zendgemachtigde verenigingen in vraag gesteld. Het huidige systeem van zendgemachtigde verenigingen is een van de mogelijke middelen om standpunten aan bod te laten komen, maar er zijn andere alternatieven denkbaar. Verschillende leden kijken daarbij vooral naar de openbare omroep zelf. Zij hebben er vertrouwen in dat de openbare omroep in staat is om zelf op een kwalitatief hoogstaande en objectieve wijze te berichten over de verschillende partijpolitieke, sociaal-economische en levensbeschouwelijke standpunten in Vlaanderen. Een lid benadrukt dat het tot de opdracht van de openbare omroep behoort om de democratie te ondersteunen door de kijker of luisteraar te informeren over uiteenlopende opinies. Een verkeerd begrepen neutraliteit houdt het gevaar in dat de verschillende opinies onvoldoende uit de verf komen.

De minister deelt de mening dat de openbare omroep een forum moet zijn voor uiteenlopende politieke opinies, maar stelt zich eveneens de vraag of dit per se via het systeem van de 'derden' dient te gebeuren. Hij meent echter dat die kwestie, waarover de partijen het intern nog niet eens zijn, best wordt doorgeschoven naar het maxi-decreet.

D. Het statuut van de openbare omroep

1. De raad van bestuur

Sommige leden zien niet goed in waarom de oude raad van bestuur nog kan aanblijven tot einde maart 1996. Uiteindelijk zijn de leden van die raad van bestuur medeverantwoordelijk voor wat er in het recente verleden is misgelopen, en het is dan ook niet meer dan normaal dat ook zij worden vervangen. Daarvoor is er trouwens ook een praktische reden. Het gevaar is reëel dat de leden van de oude raad van bestuur, die nu met de vinger worden gewezen voor wat er is misgelopen, uit rancune de nieuwe ploeg zullen tegenwerken. Niet alleen die 'cohabitation' van het oude bestuur met de nieuwe directie kan problematisch worden, ook de aanpassing van de directie aan de nieuwe raad van bestuur, in april 1996, kan tot wrijvingen leiden. Vandaar het pleidooi van een aantal leden om de vernieuwing van raad van bestuur en directie parallel te laten verlopen, zoals geformuleerd in het voorstel van decreet van Dirk Van Mechelen c.s.. Te meer, zo wordt geargumenteerd, omdat een goede samenwerking tussen de raad van bestuur en het directiecomité volgens McKinsey een conditio sine qua non is voor het welslagen van de operatie.

De minister vindt dat de taakverdeling tussen raad van bestuur en directie voldoende duidelijk is om mogelijke conflicten op te vangen. Het systeem zal echter staan of vallen met het onderlinge vertrouwen tussen de verschillende instanties, en dat kun je natuurlijk niet decretaal regelen. De raad van bestuur begin 1996 al vernieuwen zou hoe dan ook onverstandig zijn, omdat op die manier de continuïteit in het gedrang zou komen.

2. Het directiecomité

Verschillende leden tonen zich ongerust over de bevoegdheidsverdeling tussen de gedelegeerd bestuurder en het directiecomité. Het McKinsey-rapport pleit er terecht voor dat het directiecomité als een hecht team zou optreden, maar het

ontwerp van de minister houdt onmiskenbaar het risico in dat er spanningen zullen ontstaan tussen de machtige gedelegeerd bestuurder en zijn directeurs. Dat de gedelegeerd bestuurder inderdaad zeer veel macht heeft vindt een ander lid dan weer een goede zaak. Een van de problemen in het 'ancien régime' was precies dat de verantwoordelijkheden voortdurend werden doorgeschoven naar elkaar via een paraplusysteem. Dat wordt nu ongedaan gemaakt door de eindverantwoordelijkheid bij één persoon te leggen.

De minister is eveneens voorstander van een directiecomité dat in teamverband werkt, zoals door McKinsey gesuggereerd. Hij kant zich evenwel tegen het voorstel van de heer Dirk Van Mechelen om het directiecomité bij consensus te laten beslissen. Dit zou impliceren dat elke directeur een veto-recht krijgt, en dus over een machtig wapen beschikt om de gedelegeerd bestuurder te dwarsbomen. Op die manier is het niet meer duidelijk wie voor wat verantwoordelijk is. Het verleden heeft volgens de minister uitgewezen dat het consensusmodel eerder tot onverantwoordelijkheid leidt, wat evenwel niet uitsluit dat er in team moet worden gewerkt.

De indieners van het voorstel van decreet repliceren daarop dat een directeur die zich niet wenst aan te sluiten bij de beslissing van de meerderheid in de directieraad, in een systeem van besluitvorming bij consensus, ontslag zal moeten nemen. Het zijn de leden van het directiecomité die collectief verantwoordelijk zijn voor de genomen beslissingen. Het door de minister voorgestelde systeem van delegatie houdt daarentegen het risico in dat de door delegatie bevoegde directeur wordt gederesponsabiliseerd wanneer hij in aanvaring komt met de gedelegeerd bestuurder en die laatste de bevoegdheid opnieuw tot zich trekt.

3. Het profiel van de gedelegeerd bestuurder

Sommige leden vinden dat er in de commissie ook moet worden gepraat over het profiel van de gedelegeerd bestuurder, die de spilfiguur wordt van de hele operatie. Ze willen van de minister vernemen welk profiel de minister aan het headhunting-bureau Russell Reynolds and Associates heeft meegegeven. Werd dit bureau trouwens wel naar behoren gebriefd, vraagt iemand die meent te weten dat het bureau het profiel van de nieuwe BRTN-manager opstelt aan de hand van persartikels.

Sommige leden geven meteen hun eigen visie op het profiel van de gedelegeerd bestuurder. Het moet iemand zijn, zo stelt een lid, die enerzijds over de nodige slag- en overtuigingskracht beschikt, maar zich anderzijds ook borg kan stellen voor het pluralistische en Vlaamse karakter van de openbare omroep. Het moet met andere woorden iemand zijn met een Vlaamse reflex, die zich bovendien onafhankelijk kan opstellen tegenover de politiek en tegenover de 'commercie'. Een ander lid vraagt zich af of het kiezen van een gedelegeerd bestuurder niet veeleer de taak is van de raad van bestuur dan van de regering.

De minister antwoordt dat de gedelegeerd bestuurder iemand moet zijn die enerzijds doordrongen is van de publieke opdracht van de openbare omroep, en anderzijds over de nodige managementscapaciteiten beschikt. Bovendien is het wenselijk dat hij ervaring heeft met het leiden van een complex bedrijf en zich onafhankelijk kan opstellen. Tot nu toe is deze 'witte raaf' nog niet gevonden, aldus de minister, die zich terdege rekenschap geeft van het delicate karakter van deze keuze.

4. De pluralistische samenstelling van de beleidsorganen

De commissie is het erover eens dat de levensbeschouwelijke pluriformiteit van de openbare omroep moet worden gewaarborgd. Vraag is echter of dit per se moet gebeuren via een partijpolitieke samenstelling van de raad van bestuur, waarbij het systeem Dhondt tot in zijn uiterste consequenties wordt toegepast. Moet men niet zoeken naar een meer creatieve en zinvolle manier om de pluralistische samenstelling van de raad van bestuur te regelen, zo vraagt een lid zich af. Het Cultuurpact legt immers niet de verplichting om op het systeem Dhondt toe te passen. Zou het trouwens ook niet beter zijn om vooraf afspraken te maken over het profiel van de beheerders? Maar de vraag is natuurlijk, aldus nog de spreker, of men het wel ernstig meent als men het over depolitisering heeft.

Sommige leden vinden dat het ontwerp te weinig garanties biedt dat ook het directiecomité pluralistisch samengesteld zal zijn. Ze treden ter zake de kritiek van de Raad van State bij en vrezen problemen met de Cultuurpactcommissie. Overigens kan een lid zich moeilijk voorstellen dat het directiecomité enkel zou bestaan uit professionelen van één enkele levensbeschouwelijke strekking. Nochtans maakt het ontwerp dit mogelijk. Een ander lid vindt dat er moet worden gezocht naar een goed evenwicht tussen het ideaal van het pluralisme en het ideaal van een efficiënt management.

De minister vindt dat het de Vlaamse Raad zelf is die moet uitmaken hoe de raad van bestuur wordt samengesteld in het kader van het maxi-decreet. Het is uiteindelijk de verantwoordelijkheid van de fracties om op een zinvolle manier gestalte te geven aan het principe van het pluralisme. Door de pluralistisch samengestelde raad van bestuur te belasten met de benoeming van de directeurs wordt er een garantie ingebouwd dat er ook op dat niveau een zeker levensbeschouwelijk evenwicht zal zijn. De minister ontkent dat het advies van de Raad van State een juridische hypotheek legt op het minidecreet, zich steunend op de in de toelichting al aangehaalde argumenten.

E. De financiering

Een lid wijst erop dat McKinsey de keuze tussen een 'niche'- en een 'massa'-strategie afhankelijk maakt van de financiële middelen die ter beschikking zullen gesteld worden van de omroep. De cruciale vragen zijn dus : wat kost een 'niche'-strategie en wat kost een 'massa'-strategie ? Het komt aan de commissie toe om een keuze te maken tussen die twee strategieën en in functie daarvan de dotatie te bepalen. Pas dan zal de gedelegeerd bestuurder ernstig werk kunnen doen. Want hoe kan hij nu een strategie uitstippelen als hij nog niet weet over welke dotatie hij zal kunnen beschikken ? Een ander lid is eveneens de mening toegedaan dat de decreetgever nu al de nodige financiële garanties moet geven aan de gedelegeerd bestuurder, al betekent dit niet dat hem in financieel opzicht carte blanche gegeven moet worden.

De heer Dirk Van Mechelen vestigt er de aandacht op dat zijn voorstel van decreet uitsluitsel geeft over de financieringskwestie. Het uitgangspunt daarbij is dat de openbare omroep enkel met openbare middelen te financieren, met uitzondering van evenementensponsoring, en de commerciële omroep enkel met privé-kapitaal en reclame-inkomsten, zoals geformuleerd in zijn voorstel van decreet. Een lid wijst evenwel op de financiële implicaties van dit voorstel en vindt dat de eventuele afschaffing van de reclame op de openbare omroep moet worden gecompenseerd door een forse verhoging

van de dotatie. Nog in dit verband wordt door iemand gesuggereerd om een heffing op de reclame-inkomsten van de commerciële omroepen in te voeren, en met de opbrengst daarvan een fonds te stijven ter ondersteuning van de openbare omroep. Een ander lid vindt dan weer dat de opbrengst van een dergelijke heffing moet worden gebruikt om eigen audio-visuele produkties te steunen.

De heer Dirk Van Mechelen pleit er eveneens voor om de technische diensten van de openbare omroep te privatiseren en op termijn zelfbedruipend te maken, zoals voorzien in zijn voorstel van decreet. In een eerste fase moet deze privatisering een operatie worden waarin de Vlaamse Gemeenschap en de openbare omroep participeren. De openbare omroep brengt de infrastructuur in, terwijl de Vlaamse Gemeenschap participeert door een verrekening ten opzichte van de huidige toestand, waarbij kredieten voor de technische diensten in de dotatie voor de openbare omroep verrekend zijn. Na een vijftal jaar moet deze nieuwe handelsvennootschap op eigen benen kunnen staan, en evolueren naar een zuivere privévennootschap via de inbreng van privé-kapitaal. Ook voor het BRTN-filharmonisch orkest is een soortgelijke vorm van financiering denkbaar, aldus nog de spreker.

De minister is het met de indieners van het voorstel van decreet eens dat een volledig gescheiden financiering - de private omroep met private middelen en de openbare omroep met openbare middelen - de ideale formule zou zijn. Hij vreest evenwel dat een dergelijke financiering nog lang een wensdroom zal moeten blijven. De Vlaamse overheid heeft immers de middelen niet om die minderontvangst voor de openbare omroep te compenseren. Een beperking van de opdracht en de zendtijd van de BRTN wenst de minister immers niet in overweging te nemen omdat dit volledig zou ingaan tegen de wil om de BRTN meer mogelijkheden en meer slagkracht te geven.

F. Het personeelsstatuut en de pensioenregeling

Verschillende leden peilen naar de juridische, financiële en sociale consequenties van de opheffing van een aantal ambten en de mogelijke omzetting van statutaire in contractuele arbeidscontracten. Ze willen met name van de minister vernemen of er een sociaal fonds zal worden gecreerd om de gevolgen van het sociaal passief op te vangen, en hoe dit zal worden gefinancierd. Een lid pleit ervoor om dit sociaal passief in elk geval los te koppelen van de normale dotatie voor de openbare omroep. Een andere vraag is of de pensioenregeling voor de kaderleden van 60 jaar of meer geen te zware extra-last is voor de BRTN-begroting ? Een lid dringt er bij de minister op aan om de problematiek van het personeelsstatuut zeer omzichtig aan te pakken, erop wijzend dat vele personeelsleden van de BRTN onderbetaald werden, in ruil voor een vast ambtenarenstatuut, dat nu echter op losse schroeven wordt gezet. Daarop inhakend betreurt een ander lid dat sommige leden van de commissie zich te veel gedragen als lobbyisten voor het BRTN-personeel, en te weinig het algemeen belang voor ogen houden.

Inzake de financiering van de pensioenregeling die in het mini-decreet wordt voorzien ziet de minister niet direct problemen. Het betreft hier een kost van paar tientallen miljoenen frank, die gemakkelijk moet kunnen worden opgevangen binnen de huidige BRTN-dotatie. Over de kwestie van het totale sociale passief kan de minister nu nog geen uitsluitsel geven, omdat het onmogelijk is vooraf uit te rekenen hoe groot dit sociaal passief zal zijn. Het toekomstige statuut van het personeel ligt immers nog niet vast, maar zal het voor-

werp vormen van onderhandelingen begin 1996, en uiteindelijk worden geregeld in het maxi-decreet. Op dat moment kan men er bijvoorbeeld voor opteren om alle personeelsleden op contractuele basis aan te werven, of om een statutaire terugvalpositie te voorzien. De omvang van het sociale passief kan onder meer afhangen van het aantal werknemers dat zal afzien van een eventuele statutaire terugvalpositie, het aantal contractuelen dat zal worden aangetrokken van buiten de BRTN en de aard van de contracten die zullen worden afgesloten. Pas als er duidelijkheid bestaat over de omvang ervan kan er een beslissing worden genomen over het sociale passief. Het is onder meer om de nieuwe directie de tijd te geven om die delicate problematiek uit te klaren, dat de minister heeft gekozen voor een procedure in twee stappen.

De heer Dirk Van Mechelen repliceert daarop dat zijn voorstel er precies op gericht is om een kader te creëren, dat dan achteraf door de regering kan worden ingevuld. Dat geldt meer in het bijzonder voor wat de overdracht van het personeel naar de nieuw op te richten NV betreft. Het voorstel waarvan sprake zegt niet hoe die overdracht moet gebeuren, maar geeft ter zake een machtiging aan de regering.

Een lid stelt de concrete vraag of een kaderlid van 60 jaar of meer, dat door het decreet op pensioen wordt gesteld, opnieuw contractueel kan worden aangeworven. De minister antwoordt dat dit niet zal kunnen. Een aantal leden betreuren die lineaire maatregel, omdat op die manier waardevol talent kan verloren gaan. Zij vinden dat de gedelegeerd bestuurder de mogelijkheid moet hebben om de plus-zestigers opnieuw in dienst te nemen. Overigens is de verwijzing naar die leeftijdsgroep te concreet om in een decreet te worden opgenomen, vindt een ander lid.

De minister wijst erop dat de keuze tussen het behoud van de continuïteit en de ervaring enerzijds en het aantrekken van nieuwe krachten anderzijds een dilemma is dat zich in elke organisatie stelt. De keuze voor een radicale vernieuwing is de minst gemakkelijke, maar wellicht de meest moedige. Dat er voor die weg gekozen is spreekt de stelling van sommigen tegen dat de regering niet de politieke moed heeft om de nodige knopen door te hakken.

V. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Een amendement van de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Patricia Ceysens en de heer André Denys strekt ertoe om het ontwerp van decreet met de artikelen 1 tot en met 13 te vervangen door een amendement dat in zijn 3 artikelen het voorstel van decreet van dezelfde leden terug overneemt (Stuk 179/2).

Een indiener verklaart dat het voorstel, vertaald in dit amendement, een aantal inhoudelijke verschillen met het ontwerp vertoont, en dan met name wat de opdracht en het beheersstructuren van de openbare omroep betreft. Hij verwijst in dit verband naar de algemene bespreking. Het voorstel is er echter in essentie op gericht de volledige hervorming van de BRTN nu door te voeren, in tegenstelling tot het ontwerp, dat in twee fasen - mini- en maxi-decreet - werkt. Het politieke klimaat is momenteel rijp voor een volledige herstructureringsoperatie, en de indieners gaan ervan uit dat men het ijzer moet smeden nu het heet is. De uiteenlopende voorstellen en de implicaties ervan zijn bekend, nu is alleen nog de politieke moed nodig om de nodige beslissingen te nemen, zo stelt een indiener, die het uitstel van die beslissingen ook in verband brengt met onenigheid binnen de regeringscoalitie. Dat is de enige verklaring voor het uitstel, want inhoudelijke argumen-

ten heeft de minister eigenlijk niet. Volgens de spreker is het jammer dat louter politieke overwegingen een bedrijfsmatige aanpak van dit dossier in de weg staan. Er wordt ook opgemerkt dat het mini-decreet weinig zin heeft zonder het maxi-decreet, en omgekeerd. Het risico is echter niet denkbeeldig dat er inzake het maxi-decreet van uitstel afstel komt, misschien omdat de onderhandelingen over het personeelsstatuut in het slop zullen geraken.

Een indiener van het voorstel van decreet stelt dat de taak van de gedelegeerd bestuurder aanzienlijk zou vergemakkelijken mocht hij vooraf duidelijkheid hebben omtrent het kader waarbinnen hij moet werken, meer bepaald op het vlak van de financiering en het statuut van de openbare omroep. Een lid is het hiermee eens, en hij voegt eraan toe dat bepaalde bepalingen van het mini-decreet zelfs een hypotheek op het maxi-decreet leggen. Hierbij verwijst hij met name naar het feit dat de oude raad van bestuur nog aan kan blijven.

Andere leden zien wel voordelen in de aanpak van de minister. Het kan geen kwaad, zo vinden ze, dat een dermate ingrijpende hervormingsoperatie op een geleidelijke en trapsgewijze manier wordt doorgevoerd. Ook in grote multinationals gaat men op die manier te werk, zo weet een lid. Een ander argument pro is dat een gefaseerde aanpak de gedelegeerd bestuurder de mogelijkheid geeft om autonoom een en ander te regelen, los van politieke inmenging. Een lid vindt uitstel verantwoord omdat het maxi-decreet in technisch opzicht zeer moeilijk zal zijn. Hij denkt daarbij onder meer aan de problematiek van de filialisering. Andere leden zijn van mening dat de tegenstanders van de fasering spijkers op laag water zoeken, omdat het hier ten slotte een louter technisch probleem betreft, terwijl de discussie zich eerder op de doelstellingen zou moeten toespitsen. Bovendien wordt het maxi-decreet niet sine die uitgesteld, maar heeft de minister er zich toe geëngageerd om tegen Pasen klaar te zijn met het ontwerp. Nu komt het erop aan om aan de nieuwe top het nodige krediet geven om inzake de strategie, het statuut, de programmatie en het personeelsbeleid concrete voorstellen te doen aan de politieke besluitvormers, zo luidt het nog.

De minister verdedigt de fasering vooral met het argument dat een aantal technische problemen nog uitgeklaard moeten worden. Hiervoor moet op het terrein nog heel wat werk worden verricht door het nieuwe topkader. De minister verwijst daarbij onder meer naar de tijdens de algemene bespreking vermelde problemen betreffende het personeelsstatuut en het sociaal passief, de juridische implicaties van een NV-statuut, de filialisering, het statuut van het koor, het orkest en het dramatisch gezelschap, en tenslotte de kwestie van de uitzendingen door derden. Met dit mini-decreet krijgt de nieuwe BRTN-top de kans om op het terrein een aantal problemen uit te klaren en concrete voorstellen te formuleren, waarna de regering dan de politieke beslissing kan nemen. De minister is van mening dat het van essentieel belang is dat de gedelegeerd bestuurder samen met zijn directiecomité bij de tweede fase betrokken wordt. De hele operatie heeft immers maar kans op slagen indien de nieuwe top mee de richting en de structuren kan aangeven die de nieuwe omroep voor de toekomst nodig heeft.

De indieners van het voorstel van decreet betreuren dat de minister voet bij stuk houdt en dat hij de fundamentele discussie over de openbare omroep nu nog niet aan wenst te gaan. Ze trekken hun amendement in, maar kondigen wel amendementen aan om het voorliggend ontwerp inhoudelijk te wijzigen. Zij zullen hun stemming over het ontwerp vooral laten afhangen van de bespreking en stemming over hun amendementen met betrekking tot het beheerscontract (arti-

kel 1bis-4) en de opdracht van de BRTN (artikel 2). Daarnaast willen zij de politieke garantie dat het maxi-decreet voor Pasen 1996 gestemd zal zijn. In dit verband zullen zij in het vervolg van de bespreking een initiatief aankondigen.

De minister verklaart zich bereid om alle waardevolle amendementen in overweging te nemen, maar het lijkt hem onmogelijk en bovendien niet wenselijk om een concrete datum op de indiening van het maxi-decreet te zetten. Voor hem is het evident dat de voorliggende hervorming via het mini-decreet zinloos is indien dat decreet niet opgevolgd wordt door het maxi-decreet. Daar de verschillen voor het overgrote deel in de wijze van benadering liggen - één of twee fasen - hoopt de minister op een constructief debat.

Artikel 1

Bij dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd. Het wordt met 13 stemmen unaniem aangenomen.

Artikel 1bis-1
(nieuw artikel 2)

Een amendement van de heren Dirk Van Mechelen, Eddy Schuermans, Peter Vanvelthoven en Jos Geysels en mevrouw Nelly Maes (Stuk 179/3) strekt ertoe in titel I van de gecoördineerde mediadecreten aan artikel 2 vier termen toe te voegen, namelijk *kijkdichtheid*, *bereikcijfer*, *marktaandeel* of *kijkvolume* en *waardering*. Dit amendement werd ingediend naar aanleiding van de bespreking van artikel 9, waar deze termen geïntroduceerd worden.

Het amendement wordt met 13 stemmen unaniem aangenomen en een nieuw artikel 2 wordt ingevoegd. Ingevolge de aanvaarding van dit amendement wijzigt de nummering van het ontwerp van decreet en wordt ook de titel van het ontwerp van decreet aangepast. Deze luidt nu : 'Ontwerp van decreet tot wijziging van sommige bepalingen van titel I en titel II van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995'.

Artikel 1bis-2

Een amendement van de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Patricia Ceysens en de heer André Denys strekt er toe aan de openbare omroep het statuut van een cultureel overheidsbedrijf onder de rechtsvorm van een handelsvennootschap te geven. Deze instelling krijgt de naam 'Vlaamse Radio- en Televisieomroep (V.R.T.)' (Stuk 179/2). De Vlaamse Gemeenschap zou, in afwijking van artikel 104bis van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen, alle aandelen van de VRT mogen bezitten. Eén van de indieners verklaart dat zijn fractie zich hierbij geïnspireerd heeft op het statuut van de GIMV. De indieners zijn van mening dat de openbare omroep zich met dat statuut beter zal kunnen wapenen om zijn rol in het medialandschap te spelen. Met het huidige statuut is het voor de leiding en de medewerkers uitermate moeilijk om adequaat te reageren op het snel evoluerend mediagebeuren.

De minister verklaart dat hij dit amendement niet kan steunen. Hij herhaalt de stelling die hij tijdens de algemene bespreking heeft verdedigd, namelijk dat de problematiek van het statuut van de BRTN in het kader van de bespreking van het maxi-decreet aangekaart moet worden. Hij is wel van mening dat het nieuwe statuut in de richting van een NV zal

gaan. Dat werd trouwens ook door McKinsey gesuggereerd. De juridische consequenties van dat statuut, onder meer voor wat het statuut van het personeel betreft, moeten echter nog onderzocht worden.

Een lid vraagt wie die juridische consequenties moet onderzoeken. De minister antwoordt dat de nieuwe BRTN-leiding hiermee belast zal worden. Hiervoor zullen de diensten van de openbare omroep ingeschakeld worden.

Hetzelfde lid vraagt of de minister nog een tussenpositie ziet tussen het huidige statuut van de BRTN, namelijk een parastatale, en een NV zoals gesuggereerd in het amendement-Van Mechelen c.s. Volgens de spreker betreft het hier immers een belangrijke leidraad voor de gedelegeerd bestuurder. De minister antwoordt dat de Vlaamse regering duidelijk heeft verklaard dat zij de krachtlijnen van het McKinsey-rapport onderschrijft, en dat dit rapport duidelijk voor een NV van publiek recht opteert. Voor de technische diensten opteert McKinsey voor een NV van privaat recht. Een van de opdrachten van de nieuwe manager zal er dan ook in bestaan om het terrein van respectievelijk de technische en de overige BRTN-activiteiten goed af te bakenen. De minister herhaalt nogmaals dat het maxi-decreet rond Pasen 1996 gestemd zal worden.

Een lid voegt eraan toe dat ook de Europese context van het statuut en de financiering van de openbare omroep onderzocht moet worden.

Het amendement-Van Mechelen c.s. wordt met 3 stemmen tegen 8 bij 2 onthoudingen verworpen.

Artikel 1bis-3

Een amendement van de heer Kris Van Dijck en mevrouw Nelly Maes strekt ertoe in artikel 3, §1 van de gecoördineerde mediadecreten de woorden 'De Nederlandse Radio- en Televisieuitzendingen in België, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap', afgekort tot BRTN, te vervangen door de woorden 'De Vlaamse Radio- en Televisieuitzendingen, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap', afgekort tot VRT (Stuk 179/2). Een indiener verklaart dat dit amendement de vertaling is van de bekommernis die zijn fractie met betrekking tot de naam van de openbare omroep tijdens de algemene bespreking heeft vertolkt. Dit amendement is van dezelfde strekking als een amendement in tweede orde van de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Patricia Ceysens en de heer André Denys op hun amendement ter invoeging van een nieuw artikel 1bis (cf.supra, artikel 1bis-2) ertoe strekkend in de gecoördineerde mediadecreten de woorden 'De Nederlandse Radio- en Televisieuitzendingen in België, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap', afgekort tot BRTN, te vervangen door de woorden 'Vlaamse Radio en Televisie', afgekort tot VRT (Stuk 179/3).

De minister verklaart dat hij deze amendementen niet kan steunen. Hij herhaalt de stelling die hij tijdens de algemene bespreking heeft verdedigd, namelijk dat ook een voorstel tot naamswijziging van de openbare omroep in het kader van de bespreking van het maxi-decreet aangekaart moet worden.

Een mede-indiener van het amendement-Van Dijck c.s. herinnert de Commissie eraan dat de minister tijdens de algemene bespreking verklaard heeft dat een eventuele naamswijziging van de BRTN er op parlementair initiatief moet komen. De spreker vraagt dan ook de visie van de verschillende fracties op het amendement ; indien men van mening is dat de naamswijziging beter in het kader van het maxi-de-

creet doorgevoerd kan worden, lijkt het haar aangewezen om het amendement nu in te trekken in plaats van het doen wegstemmen. Ingaande op deze vraag, verwijst een lid van een fractie naar de algemene bespreking, waarin hij duidelijk heeft laten verstaan dat deze discussie in het kader van het maxi-decreet gevoerd moet worden. Een spreker van dezelfde fractie sluit zich hierbij aan, en hij voegt eraan toe dat zijn fractie het zou betreuren indien de naam VRT wegens een slechte timing van het amendement, namelijk in het kader van het mini-decreet, weggestemd zou worden. Volgens hem moet de nieuwe BRTN-leiding ook met betrekking tot dit thema enig denkwerk verrichten. De mede-indienster van het amendement wijst erop dat deze verklaring indruist tegen de stelling van de minister, namelijk dat de naamswijziging de zaak is van het Vlaamse parlement. De geviseerde spreker nuanceert zijn verklaring, en verklaart dat hij zich hierbij kan aansluiten. Een tweede fractie onderschrijft eveneens de stelling dat de discussie over de naamswijziging in het kader van het maxi-decreet gevoerd moet worden.

Hierop trekken de betrokkenen het amendement-Van Dijck c.s. in, maar omdat de naam BRTN tijdens het vervolg van de bespreking, en meer bepaald naar aanleiding van de aanvaarding van een amendement op artikel 2, terug expiciet in de tekst van voorliggend decreet wordt opgenomen, maken zij deze intrekking ongedaan. De indiening van het geciteerde amendement-Van Mechelen c.s. noopt hun hier eveneens toe. Een mede-indiener van het amendement-Van Dijck betreurt deze gang van zaken, maar zij hoopt dat hierdoor een toekomstig debat over de naamswijziging van de openbare omroep niet gehypothekeerd zal worden. Uiteindelijk wordt het amendement-Van Dijck toch ingetrokken, omdat de indieners de voorkeur geven aan de naam zoals opgegeven in het amendement-Van Mechelen, namelijk 'Vlaamse Radio en Televisie'. Zij verklaren dat zij het amendement-Van Mechelen c.s. zullen steunen.

Het amendement-Van Mechelen c.s. wordt met 4 stemmen tegen 8 bij 1 onthouding verworpen.

Artikel 1bis-4

Een amendement van de heer Jos Geysels strekt ertoe aan artikel 3 van de gecoördineerde mediadecreten een derde paragraaf toe te voegen die het principe van de beheersovereenkomst voor de BRTN invoert. In een toe te voegen vierde paragraaf wordt nader ingegaan op de inhoud van dergelijke beheersovereenkomst (Stuk 179/2). Door de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Patricia Ceysens en de heer André Denys werd een analoog amendement ingediend bij artikel 9 (Stuk 179/2). Beide amendementen worden in samenhang behandeld.

De indiener van het eerste amendement verdedigt het als volgt. Zowel in de herhaalde adviezen van de Mediaraad en het Comité van Experten als in de eigen herbronningsnota van de BRTN worden valabele argumenten aangedragen om de huidige werkwijze met meerjarenplannen te vervangen door het principe van een beheersovereenkomst tussen omroep en overheid. Dergelijke beheersovereenkomst garandeert de omroep een grotere onafhankelijkheid en autonomie ten aanzien van de overheid en een grotere wederzijdse afdwingbaarheid van zijn rechten - onder meer met betrekking tot de financiering - en de plichten. Dergelijke overeenkomst heeft bovendien het voordeel dat zij het nieuwe kader een concrete taakomschrijving meegeeft. De beheersovereenkomst moet volgens de spreker voor een termijn van drie jaar

gelden, omdat dat ook de termijn is die hij voor het directiecomité naar voor schuift (cfr. infra).

De indiener van het tweede amendement wijst erop dat zijn fractie reeds lange tijd voorstander is van het principe van de beheersovereenkomst. Het huidige systeem van het meerjarenplan is volgens hem niet de juiste oplossing voor een slagkrachtige openbare omroep die een duidelijke opdracht krijgt van het Vlaams Parlement. Volgens hem is een beheersoveeenkomst, die de rechten en plichten van de partijen behelst, dus ook de plicht van de Vlaamse overheid om in een gewaarborgde dotatie voor de openbare omroep te voorzien, een meer aangewezen instrument. Het grote verschil tussen een meerjarenplan en een beheersovereenkomst is dat een beheersovereenkomst duidelijk de resultaatverbintenis kan vermelden die beide partijen aangaan en waarin de sancties kunnen worden vermeld indien die verbintenis niet wordt nagekomen. In tegenstelling tot het meerjarenplan, dat een eenzijdige verbintenis met een weinig realistische inbreng is zoals de voorbije jaren hebben aangetoond, kan een beheersovereenkomst duidelijk de wederzijdse rechten en plichten en de resultaatsverbintenis vermelden waartoe de partijen zich engageren. In de realiteit betekent dit dat de openbare omroep bepaalt welke programma's, hoeveel en met wel bereik hij zal uitzenden, terwijl de overheid daar tegenover de gewaarborgde dotatie stelt. Het betreft met andere woorden een onderhandeld contract tussen Vlaamse regering en de openbare omroep dat door de Vlaamse Raad moet worden bekrachtigd. Voor de concrete inhoud van dergelijke beheersovereenkomst verwijst de spreker naar zijn amendement.

De minister stelt dat hij niet tegen het principe van een beheersovereenkomst gekant is, maar dat deze discussie in het kader van de bespreking van het maxi-decreet beslecht moet worden. Op dat moment zal de openbare omroep immers het statuut van een NV krijgen, en binnen dergelijk juridisch kader is een beheerscontract inderdaad een meer aangewezen instrument om de relaties met de voogdijoverheid te organiseren. De minister verwijst ter zake naar het voorbeeld van de GIMV. Bovendien moeten in een beheerscontract financiële clausules opgenomen worden, en ook hierover zal pas in het kader van het maxi-decreet uitsluitsel gegeven worden. In de fase van het mini-decreet opteert de minister voor het traditionele meerjarenplan, dat voortaan wel meetbare doelstellingen zal moeten bevatten (Cf. infra, artikel 9). Op dat punt komt de minister dus wel degelijk tegemoet aan de filosofie van de amendementen.

Vervolgens verklaart de minister dat er weinig inhoudelijke verschillen tussen het principe van een meerjarenplan en het principe van een beheersovereenkomst bestaan, maar dat er wel degelijk een verschil in betrokkenheid ten aanzien van het parlement bestaat. Een beheerscontract wordt immers tussen de BRTN en de Vlaamse regering afgesloten, wat meteen betekent dat de rechtstreekse controle- en sanctiebevoegdheid van de Vlaamse Raad ten aanzien van de openbare omroep afneemt. Momenteel kan de Vlaamse Raad zelf de criteria van de aanvullende dotatie vaststellen en op basis van die criteria moet jaarlijks verantwoording afgelegd worden over het meerjarenplan. In een systeem van een beheerscontract zal dat niet langer mogelijk zijn. De Vlaamse Raad zal de beheersovereenkomst nog enkel kunnen bekrachtigen, zoals trouwens gestipuleerd in de amendementen.

Een lid ontkent met klem dat het meerjarenplan een geschikt controle-instrument op de openbare omroep zou zijn. De praktijk heeft immers aangetoond dat het theoretisch sanctioneringsrecht van de Vlaamse Raad in praktijk niet ge-

bruikt wordt. Zo werd de aanvullende dotatie nooit ingehouden, alhoewel hier volgens de spreker meer dan eens goede argumenten voor bestonden. De spreker wijst er bovendien op dat in het amendement-Van Mechelen wel degelijk in een jaarlijkse rapportering over de uitvoering van het beheerscontract door de BRTN aan van de Vlaamse Raad is voorzien.

Dezelfde spreker betreurt ten zeerste dat de regering het principe van de beheersovereenkomst niet onmiddellijk wil inschrijven. Het argument van de minister, namelijk dat het huidig juridisch statuut van de BRTN niet compatibel is met het principe van de beheersovereenkomst, is volgens de spreker een vals argument. De houding van de minister bevestigt volgens de spreker zijn reeds eerder geformuleerde stelling, namelijk dat het mini-decreet eigenlijk alleen tot doel heeft om een nieuw topkader van de BRTN te installeren, en dat het geen structurele ingrepen in de werking van het bedrijf beoogt. Volgens hem is het evident dat het principe van de beheersovereenkomst nu ingeschreven wordt, omdat dergelijke beheersovereenkomst het nieuwe management onmiddellijk een concreet kader zou geven waarbinnen hij zijn opdracht moet uitvoeren. De eerste opdracht van het nieuwe management zou er dan in bestaan die beheersovereenkomst in overleg met de raad van bestuur te negociëren, en ze vervolgens voor te leggen aan de Vlaamse regering waarna het door de Vlaamse Raad bekrachtigd kan worden. In die beheersovereenkomst zal bijvoorbeeld duidelijk moeten staan hoe het nieuwe beleid de in artikel 4 van de gecoördineerde mediadecreetgeving ingeschreven opdracht zal concretiseren, met hoeveel zenders dat zal gebeuren, welke de verwachte kijk- en bereikcijfers zijn en hoeveel geld er nodig zal zijn om de beheersovereenkomst uit te voeren. Indien dergelijke beheersovereenkomst er op korte termijn niet komt, dreigt 1996 volgens de spreker voor de BRTN opnieuw een verloren jaar te worden.

De spreker kondigt aan dat de houding die zijn fractie bij de eindstemming zal aannemen, mee bepaald zal worden door de stemming over het mee door hem bij artikel 9 ingediende amendement.

Twee sprekers merken op dat een beheerscontract de autonomie van de nieuwe manager aan banden zal leggen, wat juist niet de bedoeling is. Zij verwonderen zich over de 'betuttelende' houding van de fractie van de vorige spreker. Zij kondigen aan dat zij het amendement-Van Mechelen c.s. niet zullen steunen.

Een andere spreker verklaart dat hij de stelling van de minister, namelijk dat het systeem van het beheerscontract gekoppeld moet worden aan de wijziging van het statuut van de BRTN, kan onderschrijven. Dat sluit volgens hem echter niet uit dat het principe van het beheerscontract reeds in dit decreet ingeschreven kan worden ; voor hem is het principe van het beheerscontract immers in eerste instantie een techniek om de autonomie van de openbare omroep te garanderen. De spreker voegt er nog aan toe dat hij zijn amendement terugtrekt ten voordele van het amendement-Van Mechelen c.s. omdat het beter geformuleerd is, met name met betrekking tot het controlerecht van de Vlaamse Raad.

Artikel 2
(nieuw artikel 3)

Op dit artikel is er een eerste amendement van de heer Eddy Schuermans en mevrouw Kathy Lindekens ertoe strekkend de tekst van artikel 2 te vervangen door een nieuwe

tekst (Stuk 179/2). Op dit artikel is er een tweede amendement van de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Patricia Ceysens en de heer André Denys, een derde amendement van de heer Jos Geysels, en een vierde amendement van mevrouw Marijke Dillen en de heer Jan Penris er eveneens toe strekkend de tekst van artikel 2 te vervangen door een volledig nieuwe tekst (Stuk 179/2). Deze amendementen wijken zowel naar vorm als naar inhoud toe in min of meerdere mate af van het originele artikel 2.

De indieners van het amendement-Schuermans c.s. verklaren dat het hier een verfijnde versie van de originele tekst van artikel 2 betreft, vooral naar vorm en structuur toe.

Een mede-indiener van het amendement-Van Mechelen c.s. verwijst naar het advies van de Raad van State dat stelt dat de tekst van dit artikel op tal van punten niet aan de eisen van een normatieve tekst beantwoordt. Dat geldt vooral voor wat het jargon van adjectieven - bijvoorbeeld 'stijlvolle ontspanning' - betreft. In haar definitieve tekst heeft de regering echter geen rekening gehouden met deze bemerkingen, wat de spreker ten zeerste betreurt. Dezelfde opmerking geldt trouwens voor de opmerkingen van het comité van experten van de Mediaraad. Ook deze zijn niet in de tekst van het ontwerp verwerkt. Om deze redenen, maar ook om meer inhoudelijke redenen, heeft de fractie van de spreker gemeend een eigen voorstel te moeten voorleggen. Een belangrijk uitgangspunt van het amendement-Van Mechelen c.s. is dat de indieners van mening zijn dat de rol en de opdracht van de openbare omroep zeer algemeen moeten worden geformuleerd. De concrete invulling ervan moet in een beheersovereenkomst ingeschreven worden, en in dit verband verwijst de indiener naar zijn amendement op artikel 9 (cf. supra, artikel 1bis-4).

Dezelfde spreker stelt vast dat zijn amendement veel gelijkenissen vertoont met het amendement-Geysels, wat op zich niet hoeft te verbazen omdat beide amendementen geïnspireerd zijn op teksten van de destijds door minister voor Cultuur Patrick Dewael ingestelde raad voor cultuur. De spreker kondigt aan dat zijn fractie na inzage van het amendement-Geysels de voorkeur geeft aan dat amendement omdat het naar hun gevoelen nog beter verwoord is. Hierop wordt het amendement-Van Mechelen c.s. ingetrokken.

De indiener van het amendement-Geysels legt vooral de nadruk op het verschil in opbouw van zijn amendement ten aanzien van het oorspronkelijke artikel en het amendement-Schuermans c.s.. In een eerste paragraaf wordt omschreven wat de opdracht is van de openbare omroep, namelijk het aanbieden van omroepprogramma's. In een tweede paragraaf volgt de algemene gedragslijn van de openbare omroep, namelijk zijn pluralistische, verdraagzame en democratische opstelling en zijn gerichtheid op de ontwikkeling van de identiteit en diversiteit van de Vlaamse cultuur. In de paragrafen 3 en 4 wordt deze algemeen geformuleerde opdracht gespecifieerd. Om te vermijden dat de BRTN een niche-zender zou worden, wordt er bepaald dat de BRTN een kwalitatief hoogstaand aanbod moet hebben in vier sectoren, namelijk informatie, cultuur, educatie en cultuur. Hiermee zit de indiener van het amendement op dezelfde lijn als de raad van cultuur, het comité van experten en de bezinningsnota van de BRTN. Vervolgens worden de prioriteiten binnen de vier sectoren gespecifieerd.

De minister verklaart dat hij de kritiek van de Raad van State en de indieners van de amendementen-Van Mechelen c.s. en Geysels op het 'wollig' taalgebruik begrijpt, maar dat de amendementen zich hier zelf aan bezondigen. Voorbeelden zijn de termen 'kwaliteit' en 'experimenteel karakter' in

het amendement-Van Mechelen c.s.. Hij is van mening dat dergelijk taalgebruik voor dit soort van opdrachtsverklaring niet te vermijden is. De minister verklaart deze amendementen echter vooral niet te kunnen steunen, omdat ze een belangrijk basisprincipe van artikel 2, namelijk de beperking van de prioritaire opdracht van de BRTN tot informatie en cultuur, niet weerhouden. De regering heeft bewust geopteerd voor een formulering in functie van de prioritaire opdrachten van de openbare omroep.

Het amendement-Schuermans daarentegen sluit wel aan bij deze basisfilosofie van artikel 4. Omdat het amendement beter gestructureerd is dan artikel 2, en het overlappingen vermijdt, verklaart de minister dit amendement wel te kunnen steunen.

Op voorstel van de voorzitter neemt de Commissie het amendement-Schuermans c.s. als uitgangspunt van de bespreking. Het wordt paragraaf per paragraaf besproken, en de indieners verklaren dat ze bereid zijn rekening te houden met deze opmerkingen, en hun tekst er aan aan te passen.

Een lid suggereert om in de *eerste paragraaf* de notie 'rechtstreekse' ontvangst door het publiek in te voeren. Volgens hem betreft het hier een belangrijke meerwaarde van de openbare omroep, die hem onderscheidt van een commerciële omroep als VTM, die enkel door de bezitters van kabeltelevisie ontvangen kan worden. In het amendement-Van Mechelen is deze notie ingeschreven. Ze betekent dat de BRTN zijn zendernet moet handhaven, ongeacht de kostprijs, omdat het voor een openbare omroep essentieel is dat hij iedereen kan bereiken.

De minister begrijpt de motivatie van de spreker, maar hij wijst erop dat de openbare omroep door dergelijke bepaling van toekomstgerichte communicatie - bv. via CD-ROM - uitgesloten dreigt te worden. Hij pleit er dan ook voor om het woord 'rechtstreeks' niet toe te voegen. Een lid deelt deze mening. Hij verwijst naar het voorbeeld van de schooltelevisie, die volgens hem niet rechtstreeks, maar bijvoorbeeld via Open Scherm uitgezonden kan worden.

Een spreker vraagt zich af waarom de notie 'omroep van de Vlaamse Gemeenschap' uit de opdrachtsverklaring is verdwenen. De minister verklaart dat de formeel-juridische omschrijving 'omroep van de Vlaamse Gemeenchap' bewust niet gebruikt werd. Hij heeft de voorkeur gegeven aan de omschrijving 'een zo groot mogelijk aantal Vlamingen bereiken' omdat deze omschrijving een betere vertaling van het het universaliteitsprincipe van McKinsey is. Bovendien bevat deze wending de term 'bereik' die ook later in artikel 9 - nieuw artikel 10 - nog terugkomt.

Vervolgens ontspint zich een discussie over de draagwijdte van de wending 'zoveel mogelijk Vlamingen bereiken'. Wat bedoelt men met Vlamingen ? En wat met de Nederlandstaligen die geen Vlamingen zijn ? Een subamendement van de heer Kris Van Dijck en mevrouw Nelly Maes strekt ertoe de eerste zin van artikel 2 te vervangen door volgende tekst : 'De instelling heeft als openbare omroep de opdracht om het Nederlands taalgebied en inzonderheid alle Vlamingen te bereiken met een evenwichtig gamma van programma's die de belangstelling van kijkers en luisteraars wekken en eraan voldoen' (Stuk 179/2). De indieners menen dat deze omschrijving nog beter aan het universaliteitsprincipe voldoet.

Meerdere sprekers merken op dat hiermee niet alle problemen opgelost zijn. Wat met de migranten die wel in Vlaanderen wonen maar geen Vlaming zijn ? Wat met de uitzendingen van Radio Vlaanderen Internationaal die ook in andere

talen uitzendt ? Wat met de Walen die naar de BRTN willen luisteren ? Zij pleiten ervoor om de term 'Vlamingen' te vervangen door de meer algemene omschrijving 'kijkers en luisteraars'.

Andere leden pleiten uitdrukkelijk voor het behoud van het woord 'Vlamingen' in de eerste paragraaf. Zij verklaren dat de BRTN niemand wil uitsluiten, maar dat hij zich als omroep van de Vlaamse Gemeenschap toch in eerste instantie op de Vlamingen richt. Daaraan ontleent hij ten slotte zijn bestaansrecht.

De indieners van het amendement-Schuermans c.s. besluiten dat zij zich over de meest opportune formulering van paragraaf 1 zullen beraden.

Vervolgens beraadt de Commissie zich over *paragraaf 2* van het amendement-Schuermans c.s.. Een lid is van mening dat de notie autonomie niet thuishoort in de opdrachtsverklaring van de openbare omroep. De autonomie van de openbare omroep is volgens hem een beleidstechniek die thuishoort in de door hem verdedigde beheersovereenkomst (cf. supra, artikel 1bis-4). De indieners van het amendement zijn het hiermee niet eens. Volgens hen hoort het aspect autonomie wel degelijk thuis in de opdrachtsomschrijving van de openbare omroep. De minister is dezelfde mening toegedaan. Hij voegt eraan toe dat de notie 'autonomie' samengelezen moet worden met artikel 5 van de gecoördineerde mediadecreten dat stelt dat de instelling zelf haar programma-aanbod en uitzendschema vaststelt.

Verschillende leden hebben vragen bij de notie 'kwaliteitsvol taalgebruik'. Betekent dit dat de BRTN geen programma's meer kan uitzenden die gebruik maken van een dialect, zoals bijvoorbeeld het succesvolle 'FC De Kampioenen' ? Deze interpretatie wordt door de indieners van het amendement formeel ontkend : een dialect kan een vorm van goed taalgebruik zijn. De aard van het taalgebruik wordt vooral bepaald door de aard van het programma en de doelgroep tot wie men zich richt. Een lid wijst erop dat deze verklaring niet zonder betekenis is, gezien de felle discussies die er in het verleden over het gebruik van dialecten op de BRTN zijn gevoerd.

Bij *paragraaf 3* spitst de discussie zich toe op de cruciale vraag hoe de taakomschrijving van de BRTN inzake programma-aanbod gedefinieerd moet worden. Volgens de aanhangers van het amendement-Schuermans c.s. moet de huidige optie, namelijk vertrekken van informatie en cultuur als prioritaire opdrachten van de BRTN om vervolgens het perspectief te verbreden, behouden blijven. Het betreft hier immers de vertaling van Schema 4 van het McKinsey-rapport, dat informatie en cultuur tot de kernopdracht van de BRTN rekent. Ook de minister wenst deze invalshoek te behouden : de grote fout van het vorige decreet bestond er immers in dat er géén prioriteiten gesteld werden, waardoor het de programmatie aan een goede leidraad ontbrak. Nu is het duidelijk dat informatie en cultuur de prioritaire opdrachten van de BRTN zijn. Hieraan ontleent de BRTN immers zijn bestaansrecht als openbare omroep. Alle andere soorten programma's zijn prioritair voor een commerciële zender. Dat betekent echter niet dat deze andere soorten programma's bij de BRTN niet aan bod kunnen komen : zoals blijkt uit de omschrijving zendt de BRTN ook sport, eigentijdse educatie, eigen drama en stijlvolle ontspanningsprogramma's uit, maar deze programma's vervullen in de eerste plaats een 'locomotieffunctie' ten aanzien van de informatieve en culturele programma's. Dat betekent dat de programma-mix van de BRTN zo moet zijn, dat de informatieve en culturele programma's omringd worden door aantrekkelijke programma's

van een ander genre, waardoor ook de informatieve en culturele programma's meer kijkers zullen krijgen. Het voorbeeld van Dallas als 'trekker' van Panorama is een goed voorbeeld van dergelijke mix.

De verdedigers van het amendement-Geysels zijn de tegenovergestelde mening toegedaan : volgens hen bestaat de algemene opdracht van de BRTN erin een hoogstaand aanbod in de sectoren informatie, cultuur, educatie en ontspanning te verzekeren, en moeten vervolgens binnen deze vier sectoren prioriteiten gelegd worden. Zo kunnen universaliteit en complementariteit verzoend worden. De indiener van het amendement-Geysels herhaalt dat hij hiermee het advies van de raad van cultuur, van het comité van experten en van de bezinningsnota van de BRTN opvolgt. De verdedigers van deze invalshoek argumenteren dat de BRTN met de optie-Schuermans c.s. een niche-zender dreigt te worden omdat informatieve en culturele programma's nooit de hoge kijkcijfers kunnen halen waarnaar in artikel 9 - nieuw artikel 10 - wordt verwezen. Hiervoor is in de eerste plaats een goede mix nodig.

De minister verklaart dat de expliciete koppeling van de informatieve programma's aan kijkcijfers juist bewijst dat de BRTN geen niche-zender mag worden. Naar het management toe betekent dat dat de programmatie zo moet zijn, dat de informatieve en culturele programma's een maximale aantrekkingskracht moeten genieten. Zo kan men een programma als Ter Zake niet langer op een verloren uur op het tweede net programmeren : om de vereiste kijkcijfers te halen zal men Ter Zake op een goed uur, en omringd door een aantrekkelijke mix, op het eerste net moeten brengen. Op die manier zullen ook informatieve programma's in prime time aan bod kunnen komen.

Een lid begrijpt de gedachtengang van de minister, en zij kan zich hier ook in inschrijven, maar toch vreest zij dat de omschrijving van paragraaf 3 hier niet helemaal aan beantwoordt. Ook zij pleit voor een iets breder uitgangspunt, om vervolgens de prioriteiten vast te leggen.

Vervolgens worden een aantal punctuele vragen gesteld.

Een lid is van mening dat educatie bij uitstek een sector is die verwaarloosd wordt door de commerciële omroepen, en waarop de BRTN zich zou kunnen profileren. Hij vraagt zich dan ook af waarom educatie niet meer tot de prioritaire opdrachten van de openbare omroep gerekend wordt. Een lid stelt dat de term 'cultuur' breed bedoeld is, en dat een educatief programma dus best een culturele waarde kan hebben. Het aspect cultuur kan zich in alle soorten van programma's manifesteren, gaande van sport over ontspanning tot eigen drama. In die zin is de vraag van het lid onterecht.

Een lid vraagt wat met 'stijlvolle' ontspanning bedoeld wordt. De minister stelt dat het de taak is van de programmamakers om deze term naar elk concreet programma toe te vertalen. Volgens een spreker moet het criterium zijn dat de BRTN binnen elk genre het beste aanbiedt.

Een lid verwijst naar het amendement-Geysels dat in de vierde en vijfde paragrafen de noties neutrale en waarheidsgetrouwe informatie en het streven naar creativiteit en originaliteit, en het principe van het redactiestatuut opneemt. Hij pleit er voor om deze ook in de definitieve tekst van artikel 2 op te nemen. De minister wijst erop dat het principe van het redactiestatuut reeds in artikel 22 van de gecoördineerde mediadecreten is ingeschreven. Hij maakt de Commissie er attent op dat termen als neutrale en waarheidsgetrouwe informatie in het kader van een openbare omroep zeer gevoelig liggen.

Ten slotte merkt een lid op dat paragraaf 3 van het amendement een belangrijke meerwaarde heeft omdat het stelt dat het programma-aanbod op een aangepaste manier op de kinderen en de jeugd gericht moet zijn.

Een indiener van het amendement-Schuermans c.s. verklaart dat men in *paragraaf 4* drie ideeën heeft willen introduceren : identiteit en diversiteit, onafhankelijke, objectieve en pluralistische opinievorming en de leidinggevende rol van de BRTN op het gebied van informatie en cultuur. Een lid pleit ervoor om ook de noties respect en verdraagzaamheid uit het amendement-Geysels in deze paragraaf te integreren. De minister verklaart dat hij hiermee akkoord kan gaan, op voorwaarde dat men verdraagzaamheid niet eenzijdig interpreteert. Zo moet de BRTN ook borg staan voor verdraagzaamheid op religieus vlak.

De indieners van het amendement-Schuermans c.s. verklaren dat men in *paragraaf 5* vooral de betrokkenheid van de kijkers en luisteraars heeft willen veilig stellen. In het verleden heeft de BRTN te veel programma's voor zichzelf gemaakt, en te weinig oog gehad voor de voorkeuren van de consument. Dat wil men in de toekomst voorkomen.

Volgens een lid verbergt deze paragraaf een zeker gevaar. Wat indien een onvoldoende aantal programma's een breed algemeen publiek boeit ? Wat dan met de geloofwaardigheid van de openbare omroep ? De minister antwoordt dat deze paragraaf juist wil aangeven dat de openbare omroep geen niche-zender mag worden.

Hetzelfde lid vraagt wat men een onder 'voldoende grote doelgroepen' volstaat. De minister antwoordt dat dit door de programmamakers bepaald moet worden. Een lid suggereert dat er meer onderzoek naar de doelgroepen van de televisie gedaan zou worden, en dit naar analogie met gelijkaardige onderzoeken voor de radio.

Op basis van deze bespreking passen de indieners van het amendement-Schuermans hun tekst aan, dat als een nieuw amendement wordt ingediend en dat nu ook door een derde lid wordt ondertekend (Stuk 179/3). Het oorspronkelijke amendement-Schuermans c.s. en het amendement Dillen c.s. worden ingetrokken. De belangrijkste wijzigingen aan het oorspronkelijke amendement kunnen als volgt omschreven worden. In de eerste paragraaf wordt de notie 'De BRTN is de omroep van de Vlaamse Gemeenschap' geïntroduceerd en wordt de term 'Vlamingen' gewijzigd in 'kijkers en luisteraars'. Hierop wordt het subamendement-Van Dijck c.s. ingetrokken. De tweede paragraaf gaat op in de derde en de notie autonomie wordt, zoals gevraagd, verlaten. De kern van paragraaf 3 - nu paragraaf 2 - namelijk de definiëring van de opdracht van de BRTN vanuit de invalshoek van de prioritaire doelstellingen van de omroep, wordt echter aangehouden. In de vierde paragraaf wordt de notie 'verdraagzaamheid' geïntroduceerd. Het niet-discriminatiebeginsel wordt niet opgenomen omdat dat terugkomt in paragraaf 22 van de gecoördineerde mediadecreetgeving. Ten slotte werd een nieuwe paragraaf toegevoegd om de BRTN er toe aan te zetten zich aan te passen aan de technologische ontwikkeling.

De indieners beklemtonen dat dit amendement in grote mate tegemoet komt aan de vragen van de indieners van de amendementen, en zij hopen dat het op een ruime instemming zal kunnen rekenen. Zij zijn er zich van bewust dat het 'wollig' taalgebruik niet volledig is verdwenen, maar zij menen dat een formulering van de opdracht in meer exacte termen onmogelijk is.

Ook deze tekst blijkt niet op de instemming van heel de Commissie te kunnen rekenen. Een aantal leden blijft van mening dat de definiëring van de opdracht vanuit de invalshoek van het amendement-Geysels meer aangewezen is.

Een lid verklaart dat hij niet akkoord kan gaan met de introductie van de term 'BRTN' in de eerste paragraaf. Daardoor ziet hij zich genoodzaakt zijn houding ten aanzien van het amendement-Van Dijck c.s. met betrekking tot de naamswijziging van de openbare omroep - cf. artikel 1bis-3 - te herzien (cf. supra).

Een subamendement van de heer André Denys, mevrouw Patricia Ceysens en de heer Dirk Van Mechelen op het amendement-Schuermans c.s. strekt ertoe de zinsnede 'omroep van de Vlaamse Gemeenschap' te wijzigen in 'omroep van en voor de Vlaamse Gemeenschap' (Stuk 179/3). Volgens één van de indieners is het inherent aan de opdracht van de openbare omroep dat hij zich in eerste instantie tot de Vlaamse Gemeenschap richt.

Een tweede subamendement van de heer André Denys, mevrouw Patricia Ceysens, de heren Jos Geysels, Kris Van Dijck en Dirk Van Mechelen op het amendement-Schuermans c.s. strekt ertoe aan paragraaf 2 een nieuwe eerste zin toe te voegen luidend als volgt : 'De BRTN biedt een kwalitatief hoogstaand aanbod in de sectoren informatie, cultuur, educatie en ontspanning' (Stuk 179/3). Volgens de indieners moet de prioritaire aandacht van de openbare omroep op deze vier sectoren gericht zijn.

Een derde subamendement van de heer André Denys, mevrouw Patricia Ceysens, de heren Jos Geysels, Kris Van Dijck en Dirk Van Mechelen op het amendement-Schuermans c.s. strekt ertoe in paragraaf 2 voor de laatste zin een nieuwe zin in te voegen, luidend als volgt : 'In al haar programma's streeft de BRTN zowel naar vorm als naar inhoud, naar een zo groot mogelijke kwaliteit, professionaliteit, creativiteit en originaliteit, waarbij ook nieuwe talenten en vernieuwende expressievormen dienen aangeboord' (Stuk 179/3). Volgens de indieners behoort het tot de opdracht van de openbare omroep om ook aandacht te schenken aan programma's met een experimenteel karakter.

Ten slotte is er een subamendement van de heer Eddy Schuermans, mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Nelly Maes en de heren Jos Geysels en Dirk Van Mechelen op het amendement-Schuermans c.s. ertoe strekkend paragraaf 2 van het amendement te vervangen door een nieuwe paragraaf, die meer aansluit bij de filosofie van het amendement-Geysels.

Hierop worden het tweede subamendement-Denys en het amendement-Geysels ingetrokken.

Het eerste subamendement-Denys wordt met 3 stemmen tegen 10 verworpen.

Het derde subamendement-Denys wordt met 5 stemmen tegen 8 verworpen.

Het subamendement-Schuermans c.s. wordt met 13 stemmen unaniem aangenomen.

Het aldus geamendeerde amendement-Schuermans c.s. ter vervanging van artikel 2 wordt met 9 stemmen bij 4 onthoudingen aangenomen.

Artikel 2bis

Een aantal amendementen willen de beheersstructuur zoals toegelicht door de minister in zijn inleiding en vertaald in de artikelen 3 tot en met 8 van het ontwerp van decreet, gevoelig wijzigen. Gezien hun inhoudelijke samenhang, worden deze amendementen samen behandeld.

Een amendement van de heer Jos Geysels strekt ertoe de artikelen 3 tot en met 8 te schrappen en een nieuw artikel 2bis in te voegen dat een beheersstructuur invoert, die gevoelig afwijkt van het model van het ontwerp (Stuk 179/2). Zo opteert de indiener voor een raad van bestuur die nog uit slechts 7 leden bestaat, en wenst hij de raad van bestuur onmiddellijk te vernieuwen. De indiener heeft bezwaren tegen de 'cohabitation' van een nieuw gedelegeerd bestuurder en een nieuw directiecomité met een oude raad van bestuur. De indiener wenst tevens de macht van de gedelegeerd bestuurder te beperken ten voordele van het college van directeurs. Volgens de indiener moet de nieuwe beheersstructuur naar een depolitisering en debureaucratisering van het instituut leiden, met meer inspraak en ademruimte voor de creatieve sectoren. De hiërarchische besluitvorming moet worden doorbroken. Onnodige bestuursniveaus of -organen moeten afgeschaft worden. Verantwoordelijkheden moeten worden afgebakend volgens het subsidiariteitsprincipe, waarbij elk niveau verantwoordelijkheid en beslissingsbevoegdheid toegewezen krijgt in ruil voor duidelijk geformuleerde resultaatsverbintenissen. De afgeslankte raad van bestuur moet zich beperken tot het vastleggen en bewaken van de algemene beleidslijnen. De dagelijkse leiding moet in handen gelegd worden van een beperkt doch collegiaal en slagvaardig directiecomité. Bij de toekenning van de bestuursmandaten en verantwoordelijke functies moet in de eerste plaats naar de dynamiek, de deskundigheid en de loyauteit van de kandidaten gekeken worden en mogen geen overwegingen van politieke of levensbeschouwelijke aard meespelen. De mandaten van bestuurslid en directeur zijn in de tijd beperkt.

Een amendement van de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Patricia Ceysens en de heer André Denys strekt er eveneens toe de artikelen 3 tot en met 8 te vervangen door een nieuw artikel 2bis dat een ander type van beheersstructuur invoert (Stuk 179/2) Deze indieners opteren voor een raad van bestuur van 15 leden, samengesteld voor een periode van vier jaar benoemd door de Vlaamse Raad. Zoals ook het rapport van McKinsey stelt, moet de raad van bestuur de emanatie zijn van het pluralisme in de Vlaamse Gemeenschap. De indieners van het amendement menen dat 15 leden, in plaats van 12 zoals in het ontwerp van decreet voorgesteld, een betere vertegenwoordiging van de verschillende fracties volgens het systeem D'Hondt kan garanderen. Het amendement wenst tevens de macht van de gedelegeerd bestuurder te beperken ten voordele van deze van het directiecomité. Zo pleiten zij voor een directiecomité dat collegiaal beraadslaagt en zijn beslissingen bij consensus neemt. Ze baseren zich in dit verband op het McKinsey-rapport dat uitdrukkelijk stelt dat het directiecomité als een team moet optreden en slechts unaniem ondersteunde voorstellen kan indienen. Het rapport vermeldt uitdrukkelijk dat het directiecomité de programmaroosters vaststelt, beslist over benoemingen en bevorderingen in de organisatie, de noodzakelijke vernieuwing van apparatuur bepaalt en alle andere operationele beslissingen neemt. Het ontwerp van decreet legt die bevoegdheden bij de gedelegeerd bestuurder. Het comité van experten heeft overigens ook kanttekeningen gemaakt bij de verstrekkende beslissing om zoveel bevoegdheden bij één persoon te leggen. Het amendement voert het privaatrechtelijk statuut voor de nieuw aan te werven personeelsleden in.

Dat personeelsstatuut moet door de raad van bestuur worden bepaald, op voorstel van het directiecomité. Er wordt voor geopteerd om ook de journalisten aan te werven op privaatrechtelijke basis. Om de onafhankelijkheid van de journalisten te waarborgen wordt een redactiestatuut door de raad van bestuur opgesteld, de journalisten gehoord hebbende. Dat redactiestatuut moet deel uitmaken van elke contractuele verbintenis die met een journalist wordt gesloten.

Een tweede amendement van de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Patricia Ceysens en de heer André Denys strekt ertoe een nieuw artikel 2ter in te voegen dat bepaalt dat de ambten vanaf de rang 13 opgeheven worden, en dat het directiecomié zelf een nieuw middenkader met een arbeidscontract kan aanwerven. Voor de personeelsleden die hierdoor hun betrekking verliezen, regelt en financiert de Vlaamse regering de administratieve situatie. Het eventuele sociale passief komt dus ten laste van de Vlaamse Gemeenschap, en niet ten laste van de BRTN zoals in het ontwerp van decreet. (Stuk 179/2)

Wat de *wijziging van het aantal leden van de raad van bestuur* betreft, merkt een lid op dat de indieners van het amendement-Van Mechelen c.s. vorig jaar nog pleitten voor een raad van bestuur van 12 leden. Een ander lid stelt dat de discussie over het aantal leden vooral in het kader van het Cultuurpact bekeken moet worden : kan men met een ledenaantal van 12 of minder de pluralistische samenstelling van de raad van bestuur wel garanderen ? De Commissie besluit de discussie over de pluralistische samenstelling van de raad van bestuur en de hieraan gekoppelde interpretatiemogelijkheden van het Cultuurpact te koppelen aan de bespreking van het aangekondigde maxi-decreet.

De minister wijst erop dat het rapport McKinsey niet alleen voor een weerspiegeling van de politieke krachten pleitte, maar van alle maatschappelijke krachten. McKinsey was overigens voorstander van een beperking van het aantal leden. Uiteindelijk is het aan de Vlaamse Raad om over de samenstelling van de raad van bestuur te beslissen. In het kader van het maxi-decreet kan de Vlaamse Raad voorstellen daaromtrent formuleren. In april wordt de raad van bestuur vernieuwd : rond die periode zal het maxi-decreet waarschijnlijk in het parlement ter bespreking voorliggen. In het licht van de continuïteit ligt 12 leden ook voor de hand, vervolgt de minister. Het lijkt weinig opportuun nieuwe leden voor de raad van bestuur te benoemen voor de korte periode tot april.

Wat de *'cohabitation'* van een nieuwe gedelegeerd bestuurder en een nieuw directiecomité met een oude raad van bestuur betreft, repliceert de minister dat de indieners van de amendementen onterecht uitgaan van het oude conflictmodel. Hij heeft niet de indruk dat de huidige raad van bestuur tegen de hervormingen gekant is.

Wat de *positie van de gedelegeerd bestuurder* betreft, stelt de minister dat het cruciaal is dat de verantwoordelijkheid bij één persoon gelegd wordt. Dat heeft juist tot doel te voorkomen dat men zich achter anderen verschuilt, merkt een ander lid op. Dat is in het verleden al te vaak gebeurd. Volgens de minister legt ook McKinsey de eindverantwoordelijkheid bij de gedelegeerd bestuurder. Cruciaal is dat hij het directiecomité samenstelt. Dat kan de eensgezindheid in het directiecomité alleen maar versterken. Dat er een teamgeest moet zijn is vanzelfsprekend, maar het is nooit de bedoeling van McKinsey geweest het consensus-model bij wet in te schrijven. Een consensus inschrijven betekent een vetorecht inschrijven. Dat is niet werkbaar.

Een lid is het daarmee niet eens. Dat er de facto een eindverantwoordelijke moet zijn, spreekt vanzelf. Dat betekent nog niet dat zoveel bevoegdheden nominatim aan de gedelegeerd bestuurder toegewezen moeten worden. Inzake het vetorecht repliceert het lid dat directeurs die niet functioneren, altijd ontslagen kunnen worden, aangezien ze op contractuele basis aangeworven zijn.

De minister bevestigt dat, maar hij blijft het gevaarlijk vinden om het vetorecht in te schrijven. Zo creëert men de verleiding om die te gebruiken.

Een lid vraagt of ieder lid van het directiecomité door de raad van bestuur gehoord kan worden. De minister antwoordt dat het logisch is dat een lid van het directiecomité gehoord wordt als de raad van bestuur een materie behandelt die tot de specifieke deskundigheid van dat lid behoort. De minister wil er wel op wijzen dat de raad van bestuur zich nu nog slechts over zeer algemene aangelegenheden buigt. De raad van bestuur beslist bijvoorbeeld niet meer over de programmatie.

Wat de *financiële lasten ten gevolge van de opheffing van de ambten vanaf rang 13* betreft, stelt de minister dat deze extra last opgevangen kan worden door de BRTN-begroting. Hij verwijst in dit verband ook naar de algemene bespreking.

Het amendement van de heer Jos Geysels wordt met 1 stem tegen 8 bij 4 onthoudingen verworpen.

Het amendement van de heer Dirk Van Mechelen c.s. ter invoeging van een nieuw artikel 2bis wordt met 3 stemmen tegen 8 bij 2 onthoudingen verworpen.

Het amendement van de heer Dirk Van Mechelen c.s. ter invoeging van een nieuw artikel 2ter wordt met 5 stemmen tegen 8 verworpen.

Artikel 3
(nieuw artikel 4)

De minister verklaart dat met dit artikel wordt aangeduid dat de BRTN niet langer wordt geleid door de raad van bestuur.

Op dit artikel worden verder geen opmerkingen geformuleerd.

Het artikel wordt met 8 stemmen tegen 1 bij 4 onthoudingen aangenomen.

Artikel 4
(nieuw artikel 5)

De minister verklaart dat met dit artikel de vaste commissie van de BRTN wordt opgeheven.

Op dit artikel worden verder geen opmerkingen geformuleerd.

Het artikel wordt met 9 stemmen bij 4 onthoudingen aangenomen.

Artikel 5
(nieuw artikel 6)

De minister verklaart dat met dit artikel de gewijzigde bevoegdheden van de raad van bestuur worden opgesomd.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Carl Decaluwé en de heer Peter Vanvelthoven ertoe strekkend de voorzitter van de raad van bestuur als verbindingsman met de gedelegeerd bestuurder aan te duiden (Stuk 179/3). Dat ligt volgens de indieners in de logica van het ontwerp van decreet. De minister stemt in met de inhoud van het amendement.

Op dit artikel is er tevens een technische correctie : in de geciteerde alinea 7 van artikel 13 van de gecoördineerde mediadecreetgeving moet de wending 'van de gecoördineerde decreten' geschrapt worden.

Het amendement Decaluwé c.s. wordt met 10 stemmen tegen 3 aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel 5 wordt met 8 stemmen bij 5 onthoudingen aangenomen.

Artikel 6
(nieuw artikel 7)

Bij dit artikel worden verder geen opmerkingen geformuleerd.

Het artikel wordt met 13 stemmen unaniem aangenomen.

Artikel 7
(nieuw artikel 8)

De minister stelt dat dit artikel cruciaal is om de openbare omroep opnieuw in de mogelijkheid te stellen om zijn voor de Vlaamse cultuur en identiteit zo noodzakelijke rol te vervullen.

De gedelegeerd bestuurder, die wordt bijgestaan door de andere leden van het directiecomité, is verantwoordelijk voor het dagelijks beleid en voor het voorstellen van de strategische beleidslijnen voor discussie en besluitvorming binnen de raad van bestuur. Hij legt de programmaroosters vast, beslist over benoemingen en bevorderingen, over de noodzakelijke vernieuwing van apparatuur en neemt alle andere operationele beslissingen binnen het kader van de grote strategische en budgettaire beleidslijnen, zoals die door de raad van bestuur werden vastgelegd.

De gedelegeerd bestuurder wordt op basis van professioneel onderzoek door de Vlaamse regering op contractuele basis aangeduid. Gelet op de zeer ruime verantwoordelijkheden die de Vlaamse overheid aan de gedelegeerd bestuurder verleent, zullen in de overeenkomst duidelijke en afdwingbare bepalingen worden opgenomen, opdat de Vlaamse regering voldoende controle houdt op de wijze waarop de gedelegeerd bestuurder zijn contract uitvoert.

De gedelegeerd bestuurder stelt het directiecomité samen. De contractuele aanwerving van de leden van het directiecomité dient evenwel door de raad van bestuur te worden goedgekeurd.

De externe adviseurs zijn van oordeel dat het huidig statuut van de openbare omroep geen gepast kader vormt om het hoofd te bieden aan de stijgende concurrentie in het snel wijzigend medialandschap. Volgens hen is het noodzakelijk dat onmiddellijk de top en het middenkader worden geherstructureerd en dat voor de functies van rang 13 en hoger een adequate regeling wordt gevonden om die functies zo snel mogelijk open te stellen en opnieuw in te vullen in een nieuw organogram. De inhoud van die functies moet opnieuw wor-

den geanalyseerd en geherdefinieerd en de vereiste profielen bepaald. De nieuwe functies moeten worden gegeven aan mensen die over de juiste vaardigheden beschikken.

Een openstelling van deze functies moet bijdragen tot een mentaliteitsverandering die absoluut noodzakelijk is opdat de voorgestelde hervorming kans op slagen zou hebben.

Met de bestaande structuur en functieverdeling kan de openbare omroep niet langer goed functioneren.

Het is aan de gedelegeerd bestuurder om het nieuwe organogram vast te stellen en de nodige selecties en de contractuele aanwervingen te doen.

De overheid en het overheidspersoneel is weinig of niet vertrouwd met een contractuele tewerkstelling voor beleids- of managementsfuncties.

Contractuele tewerkstelling wordt dan ook vrij algemeen alleen negatief beoordeeld en betekent voor velen in hoofdzaak een gemakkelijkere formule voor ontslag.

Het tegendeel wordt beoogd.

Contractuele tewerkstelling betekent een efficiënt beleid, een grotere betrokkenheid omdat over de exacte invulling van functies en opdrachten wordt onderhandeld, een tewerkstelling die beter aansluit bij de vaardigheden en bekwaamheden, een voortdurende verplichting tot creatief en vernieuwend beleid en soepelere mogelijkheden voor aanwerving, tewerkstelling en verloning.

Een dergelijke soepelheid, vrijheid en maximale overeenstemming van vaardigheden met opdrachten is in een statutair regime niet mogelijk.

De Raad van State heeft opgemerkt dat, opdat de aanwending van het contractueel procédé verenigbaar zou zijn met het APKB, het 'bijkomend of specifiek' karakter van de betrokken opdrachten gestaafd moeten worden.

De Vlaamse regering is niet alleen van oordeel dat de taakvervulling in het top- en middenkader van de BRTN een 'specifiek' karakter vertoont, maar dat bovendien de hele omroepactiviteit zo specifiek is dat zij niet onder de principes van het AKB vallen.

De onmiddellijke contractuele tewerkstelling van top- en middenkader is onontbeerlijk om op de snel veranderende mediaontwikkelingen te kunnen inspelen. De mediasector vergt een dermate permanente creativiteit en mobiliteit dat deze functies in het top- en middenkader niet meer op louter statutaire basis kunnen worden uitgeoefend.

De aanwerving van de top en van het middenkader op contractuele basis is bijgevolg noodzakelijk door het specifieke karakter van de functies.

Om de herstructurering zo spoedig mogelijk te realiseren wordt aan de gedelegeerd bestuurder de bevoegdheid gegeven om een aangepaste regeling om redenen van reorganisatie vast te stellen. Het spreekt voor zich dat daarbij rekening wordt gehouden met de statutaire verworvenheden en de huidige functie.

Meteen kan hij ook in de nieuwe functies voorzien. Het spreekt vanzelf dat daaraan overleg met de vertegenwoordigers van het personeel zal voorafgaan.

De verworven rechten inzake vastheid van betrekking worden gewaarborgd bij de overgang naar een contractueel systeem.

Aan de betrokken personeelsleden, wordt de mogelijkheid gegeven om al dan niet voor een statutaire terugvalpositie te opteren.

Degenen die daarvoor kiezen worden na het beëindigen van de arbeidsovereenkomst in hun vroegere statutaire en pecuniaire toestand teruggeplaatst, onafgezien ze in een van de rangen 13 tot 15 benoemd waren of ze een functie van een van die rangen uitoefenden.

De Vlaamse regering verwacht en hoopt evenwel dat de terugvalregeling vrijwel overbodig zal zijn.

Ten slotte wordt beklemtoond dat het hier uitsluitend om managementsfuncties gaat.

De personeelsleden van rang 13 die deze rang kregen of later zullen krijgen door een bevordering in de vlakke loopbaan vallen derhalve niet onder deze regeling omdat ze niet tot het middenkader behoren – bijvoorbeeld realisator C, produktiecoördinator, technisch coördinator.

Op dit artikel is er een amendement van mevrouw Marijke Dillen en de heer Jan Penris ertoe strekkend § 5 van het geciteerde artikel 15 te schrappen (Stuk 179/2). De indieners menen dat niet alleen de gedelegeerd bestuurder, maar de hele raad van bestuur moet beslissen tot het stellen van (buiten)gerechtelijke handelingen.

De commissie brengt nog volgende technische correcties aan. Op de laatste regel van § 2 van het geciteerde artikel 15 moeten de woorden '13 tot 15' vervangen worden door de woorden '13 tot en met 15'. In § 3 van hetzelfde artikel moet het woord 'wiens' vervangen worden door het woord 'wier'.

Het amendement-Dillen c.s. wordt met 10 stemmen bij 3 onthoudingen verworpen.

Het artikel wordt met 8 stemmen bij 5 onthoudingen aangenomen.

Artikel 8
(nieuw artikel 9)

Dit artikel bepaalt onder meer dat de gedelegeerd bestuurder een deel van zijn bevoegdheden 'kan' delegeren aan een of meer leden van het directiecomité. De minister meent dat dat in de praktijk ook zo zal zijn. De taakverdeling zoals McKinsey ze voorstelt kan als model dienen.

Een lid vraagt of een contract met de gedelegeerd bestuurder opgesteld wordt waarin ook een ontslagregeling opgenomen is. Dat is zowel voor de betrokkene als voor de Vlaamse regering niet zonder belang. De financiële implicaties van ontslag mogen niet over het hoofd gezien worden.

Er wordt geen crisis-manager, maar een manager voor de BRTN gezocht, antwoordt de minister. Het is de bedoeling dat de gedelegeerd bestuurder de instelling gedurende verschillende jaren bestuurt. Het zal dus om een contract van onbepaalde duur gaan. Op de financiële implicaties van ontslag heeft de minister nu natuurlijk geen zicht. Er moet bekeken worden in welke mate met de achtergronden van de betrokkenen rekening gehouden zal worden.

Een ander lid vraagt zich af waarom de regering en niet het parlement de gedelegeerd bestuurder aanstelt. De minister antwoordt dat de regering ook de politieke verantwoordelijkheid voor het goed bestuur van de BRTN draagt.

Op dit artikel is er een amendement van mevrouw Marijke Dillen en de heer Jan Penris ertoe strekkend § 2 van het geci-

teerde artikel te schrappen (Stuk 179/2). De indieners vinden een onbeperkte delegatiemogelijkheid vanwege de gedelegeerd bestuurder onverantwoord.

Het amendement-Dillen c.s. wordt met 13 stemmen verworpen.

Artikel 8 wordt met 8 stemmen bij 5 onthoudingen aangenomen.

Artikel 9
(nieuw artikel 10)

De bepalingen met betrekking tot de meetbare doelstellingen zijn voor de meeste leden niet duidelijk. Een lid suggereert in de eerste plaats om de geciteerde begrippen - onder meer bereik en kijk-en luistercijfers - in Titel I van de gecoördineerde mediadecreten aan artikel 2 toe te voegen. De heren Dirk Van Mechelen, Eddy Schuermans, Peter Vanvelthoven en Jos Geysels en mevrouw Nelly Maes dienen te dien einde een amendement in (Stuk 179/3), dat als artikel 1bis-1 werd besproken en goedgekeurd. (cf. supra).

De minister geeft vervolgens volgende toelichting bij artikel 9. De BRTN heeft tot opdracht zoveel mogelijk mensen te bereiken. Het behalen van een algemeen bereikcijfer staat dus centraal. Elk programma wordt meegeteld in het bereik. Op het bereik worden correcties aangebracht opdat een zekere kwaliteit en een zeker aanbod van een bepaald soort programma's gegarandeerd wordt. Daarom worden aan de meetbare doelstellingen de kijk- en luistercijfers voor informatieprogramma's en doelgroepenprogramma's toegevoegd, dit om te beletten dat geen programma's gemaakt worden waar niemand naar kijkt of luistert. De concrete cijfermatige invulling van de meetbare doelstellingen is een bevoegdheid van de raad van bestuur.

Een lid vraagt waarom kijk- en luistercijfers niet voor cultuurprogramma's als meetbare doelstelling gehanteerd worden. Een ander lid oppert zelfs dat voor iedere programmasoort te doen. Het eerste lid stelt dan weer dat niet de controlerende overheid, maar de programmamakers dat voor zichzelf zouden moeten doen met het oog op het behalen van het vooropgestelde bereik.

Zeker zolang cultuur niet nauwkeuriger omschreven kan worden, is het volgens de minister niet aangewezen om kijk- en luistercijfers voor cultuurprogramma's voorop te stellen. Indien men per programmasoort kijkcijfers vooropstelt, is men op weg naar het dictaat van de kijkcijfers. Dat gaat in tegen de filosofie van het hele decreet.

Na de uitleg van de minister wordt door mevrouw Patricia Ceysens, de heren Michel Doomst, Peter Vanvelthoven en mevrouw Nelly Maes een amendement ingediend om de zin met betrekking tot de meetbare doelstellingen te verduidelijken (Stuk 179/3). Het is logisch eerst de meer algemene meetbare doelstellingen op te noemen die op alle soorten programma's slaan, namelijk het bereik en de programmawaarderingscijfers. Dan volgen de meetbare doelstellingen die op specifieke programmasoorten betrekking hebben, namelijk de kijk- en luistercijfers van de informatieprogramma's en van de programma's die tot specifieke doelgroepen gericht zijn.

Een lid vraagt wat de gevolgen zijn indien de in het meerjarenplan geformuleerde doelstellingen niet gehaald worden. De minister antwoordt dat de BRTN naar een verklaring zal moeten zoeken, die door de Vlaamse Raad al dan niet voldoende geacht zal worden. Indien dat niet het geval is, kan

het parlement sanctionerend optreden. De minister verwijst in dit verband ook naar de bespreking van artikel 2 (nieuw artikel 3) met betrekking tot de opdracht van de BRTN.

Een lid herhaalt zijn stelling, namelijk dat het systeem van het meerjarenplan niet compatibel is met het principe van meetbare doelstellingen. Hij geeft de voorkeur aan een beheerscontract, maar het amendement-Van Mechelen c.s. dat een beheerscontract in voorliggend ontwerp wenste in te schrijven, en dat besproken werd bij artikel 1bis-4, wordt met 5 stemmen tegen 8 verworpen.

Het amendement-Ceysens c.s. wordt met 13 stemmen unaniem aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel 9 wordt met 9 stemmen bij 4 onthoudingen aangenomen.

Artikel 10
(nieuw artikel 11)

De minister verklaart dat het toezicht van de regeringscommissaris uitgebreid wordt tot de beslissingen van het directiecomité omdat dat orgaan een belangrijk beslissingsorgaan wordt. De suggestie van de Raad van State, namelijk de regeringscommissaris lid maken van het directiecomité, werd niet weerhouden omdat de minister van mening is dat hierdoor het risico op politisering terug zou toenemen.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Jos Geysels dat samenhangt met zijn amendementen ter invoeging van een nieuw artikel 2bis. Na de verwerping van dat amendement is het zonder voorwerp en wordt het ingetrokken.

Artikel 10 wordt met 13 stemmen unaniem aangenomen.

Artikel 11
(nieuw artikel 12)

De minister verklaart dat dit artikel voorziet in de opheffing van de huidige topfuncties. Daar op deze functies het BRTN-statuut niet van toepassing is, zal de Vlaamse regering indien nodig de administratieve en geldelijke situatie van deze ambtenaren regelen op een wijze die gelijkwaardig is aan de bepalingen die voor het middenkader worden getroffen. De betrokken personen kunnen na de opheffing van hun ambt terug in het gewone BRTN-kader opgenomen worden en de normale regels inzake ambtsopheffing worden dan op hun van toepassing. Dat betekent concreet dat zij, indien voor hen geen geschikte betrekking gevonden kan worden, zij gedurende het eerste jaar hun wedde behouden, waarna deze jaarlijks afneemt - de zogenaamde disponibiliteitsregeling.

Een amendement van de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Patricia Ceysens en de heer André Denys strekt ertoe in het decreet in te schrijven dat de Vlaamse regering het sociaal passief financiert (Stuk 179/2). Volgens de indieners is het niet correct het sociaal passief ten laste van de BRTN te leggen. De fractie van de spreker is van mening dat het sociaal passief dat door het mini-decreet gecreëerd wordt volledig ten laste van de Vlaamse Gemeenschap moet vallen.

De minister verwijst naar zijn toelichting bij dit artikel en stelt dat er eigenlijk geen sociaal passief gecreëerd wordt. Hij kan het amendement niet steunen.

Het amendement van de heer Dirk Van Mechelen c.s. wordt met 5 stemmen tegen 8 verworpen.

Artikel 11 wordt met 13 stemmen unaniem aangenomen.

Artikel 12
(nieuw artikel 13)

De minister verklaart dat dit artikel aan de Vlaamse regering de bevoegdheid geeft om in detail een aangepaste pensioenregeling uit te vaardigen op basis van door de Vlaamse Raad duidelijk vastgestelde criteria. Hij verwijst ter zake ook naar de memorie van toelichting bij dit artikel.

Op dit artikel is er een amendement in hoofdorde van de heer Jos Geysels ertoe strekkend artikel 12 te schrappen en een andere tekst in te voegen die alle tijdsgebonden artikels met betrekking tot de hervorming van het middenkader en de pensioenregeling van de niet opnieuw in dienst genomen personeelsleden apart bundelt. Daarnaast wordt de lineaire maatregel inzake de oppensioenstelling op 60 jaar ongedaan gemaakt Een amendement in nevenorde van dezelfde indiener wenst het artikel te schrappen (Stuk 179/2). De indiener verklaart dat het bepalen van een leeftijdsgrens niet thuis hoort in een decreet, en dat hij ook tegen het principe van de lineaire pensionering is gekant.

Een amendement van de heer Kris Van Dijck en mevrouw Nelly Maes strekt ertoe de tweede alinea (2°) als volgt te wijzigen : te voorzien in een pensionering op de leeftijd van 60 jaar voor de personen bedoeld in artikel 15, §2, tweede zin van de gecoördineerde mediadecreetgeving en artikel 11(nieuw artikel 12) van voorliggend decreet, indien zij niet opnieuw worden tewerkgesteld, en waarbij hun pensioen wordt berekend als waren zij tot op de leeftijd van 65 jaar in dienst gebleven (Stuk 179/3). Een indiener verklaart dat haar fractie, in tegenstelling tot de verdediger van het vorige amendement, geen principiële problemen heeft met de lineaire pensionering, maar dat zij wel van mening is dat ook personen die ouder zijn dan 60 jaar en wier mandaat wordt opgeheven terug de kans moeten krijgen om voor een nieuwe betrekking op basis van een arbeidscontract te postuleren.

Een lid vraagt of er een goede motivatie is voor het amendement-Van Dijck c.s., of het met andere woorden correct is dat een kaderlid dat de leeftijdsgrens van 60 jaar gepasseerd is, en wiens functie wordt opgeheven, door de gedelegeerd bestuurder niet opnieuw in dienst genomen mag worden.

De minister bevestigt de interpretatie van de vorige spreker, en hij stelt dus ook dat het amendement-Van Dijck dus wel degelijk ontvankelijk is. De minister wil het amendement echter niet steunen omdat hij van mening is dat de verplichte pensionering op 60 jaar voor het huidige BRTN-kader een goede maatregel is. De gepensioneerden kunnen uiteraard op basis van de geldende cumulregeling voor gepensioneerden nog wel een specifieke opdracht aanvaarden.

Hetzelfde lid vraagt of een huidig kaderlid dat nog geen 60 is, en terug aangeworven wordt op basis van een arbeidscontract, ook op 60 jaar op pensioen gesteld zal worden. De minister antwoordt bevestigend : alle personeelsleden die onder de bepalingen van artikel 13 vallen worden op de leeftijd van 60 jaar verplicht op pensioen gesteld. De minister beseft dat dergelijke lineaire maatregel niet-gewenste effecten kan hebben, maar het grote voordeel is dat elke discriminiatie, en dus ook politieke willekeur, wordt uitgesloten. Dat is ook de reden waarom deze maatregel uiteindelijk ook aanvaardbaar was voor de vakbonden. Hiermee geeft de minister meteen aan dat hij ook de amendementen-Geysels niet zal steunen.

Een lid is van mening dat de voorliggende tekst een grove discriminatie voor de huidige BRTN-personeelsleden inhoudt, vermits er voor niet-BRTN-personeelsleden die zich kandidaat stellen voor een kaderfunctie geen leeftijdsgrens

bestaat. De minister antwoordt dat de gedelegeerd bestuurder volgens de geest van het decreet voor alle managementfuncties slechts arbeidscontracten kan afsluiten tot de leeftijd van 60 jaar. Dat is trouwens het geval voor alle grote bedrijven. De minister voegt er nog aan toe dat ook voor de gedelegeerd bestuurder de leeftijdsgrens van 60 jaar zal gelden.

Een lid verklaart dat hij deze algemene maatregel betreurt. Volgens hem camoufleert de minister hiermee een gebrek aan politieke moed : men heeft niet de politieke moed om de slecht functionerende kaderleden aan te duiden en te verwijderen. De minister ontkent deze interpretatie : de maatregel verraadt een duidelijke optie om jonge mensen een kans te geven. Dat neemt niet weg dat hierdoor goede elementen getroffen worden, wat de minister op zich ten zeerste betreurt. Maar hij wijst erop dat de keuze voor verjonging ook in andere maatschappelijk sectoren - bijvoorbeeld de professoren, politici - minder aangename neveneffecten sorteert.

Andere leden verklaren dat ook zij deze maatregel met gemengde gevoelens hebben ontvangen. Men argumenteert dat de betrokkenen psychologisch niet voorbereid zijn op pensionering op 60 jaar, dat men een generatie van overgangsfiguren creëert, en dat men dergelijke keuze had moeten overlaten aan de gedeleguurd bestuurder. Uiteindelijk riskeert deze hierdoor immers veel talent te verliezen. De minister repliceert dat de maatregel enkel betrekking heeft op de kaderfuncties.

Een amendement van de heer Carl Decaluwé en Peter Vanvelthoven strekt ertoe in de eerste alinea van het artikel (1°) het woord vastbenoemd te schrappen (Stuk 179/3). Volgens de indieners moet de regeling ook van toepassing zijn op de niet vastbenoemde personeelsleden. De minister verklaart dat hij dit amendement kan steunen.

Een amendement van de heer Dirk Van Mechelen strekt ertoe aan het einde van het artikel toe te voegen dat de aan de regering verleende machtigingen binnen de maand na hun uitvaardiging bekrachtigd moeten worden door de Vlaamse Raad (Stuk 179/3). Dit amendement komt tegemoet aan een suggestie van de Raad van State.

De minister verklaart dat hij bereid is dat amendement te steunen op voorwaarde dat het de inwerkingtreding van de besluiten niet conditioneert. Deze moeten onmiddellijk en reeds voor de bekrachtiging in werking kunnen treden. De indiener van het amendement kan hiermee instemmen.

Een amendement van de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Patricia Ceysens en de heer André Denys strekt ertoe de regeling van de pensioenen van de directeurs-generaal te verzekeren (Stuk 179/2). Na een verduidelijkende toelichting van de minister ter zake, wordt dat amendement ingetrokken.

De amendementen-Geysels worden met 2 stemmen tegen 8 bij 3 onthoudingen verworpen.

Het amendement-Van Dijck c.s. wordt met 2 stemmen tegen 8 bij 3 onthoudingen verworpen.

Het amendent-Decaluwé c.s. wordt met 9 stemmen bij 4 onthoudingen aangenomen.

Het amendement-Van Mechelen wordt met 13 stemmen unaniem aangenomen.

Het geamendeerde artikel wordt met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 12bis

Een amendement van de heer Jos Geysels strekt ertoe een nieuw artikel in te voegen dat bepaalt dat het sociaal passief dat veroorzaakt wordt door de bepalingen van dit decreet ten laste vallen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap (Stuk 179/2).

De minister verwijst naar zijn antwoord in de algemene bespreking en zijn verklaringen bij het amendement-Van Mechelen c.s. op artikel 11 en stelt het amendement-Geysels niet te kunnen steunen. Het amendement wordt met 5 stemmen tegen 8 verworpen.

Een amendement van de heer Dirk Van Mechelen c.s. dat een aantal overgangsbepalingen wou regelen (Stuk 179/2) wordt ingetrokken.

Artikel 13
(nieuw artikel 14)

Een lid merkt op dat dit artikel tegelijkertijd in vage en concrete termen is gesteld : het is vaag naar timing toe, maar tegelijkertijd concreet omdat het er vanuit gaat dat de verschillende bepalingen op verschillende data in werking zullen treden. Volgens de spreker is dit geen elegante vorm van decreetgeving.

De minister antwoordt dat er momenteel nog geen gedelegeerd bestuurder is aangeduid, en dat het dus zeer moeilijk is om de datum van zijn indiensttreding en dus de inwerkingtreding van bepaalde artikelen van het decreet in te schatten. Ook de uitwerking van artikel 12 (nieuw artikel 13) inzake de pensioenen is een zeer technische aangelegendheid, waarvan de duur momenteel moeilijk in te schatten valt.

Een lid stelt zich de vraag of de inwerkingtreding van alle artikelen afhankelijk gesteld moet worden van de indiensttreding van de gedelegeerd bestuurder. De opdrachtsbepaling bijvoorbeeld, zou volgens de spreker meteen in werking kunnen treden. Anders is het volgens de spreker niet uitgesloten dat het mini-decreet pas gelijktijdig met het maxi-decreet in werking zou treden.

De minister antwoordt dat de meeste bepalingen in werking zullen treden op het moment dat de gedelegeerd bestuurder aangesteld zal worden. Voor de pensioenregeling zal waarschijnlijk echter meer tijd nodig zijn. De minister voegt er nog aan toe dat de Raad van State op dit artikel geen opmerkingen heeft geformuleerd.

Artikel 13 wordt met 8 stemmen tegen 3 bij 2 onthoudingen aangenomen.

*

* *

Een mede-indiener van het amendement-Van Mechelen c.s. dat ertoe strekte het ontwerp van decreet te vervangen door het voorstel van decreet van Dirk Van Mechelen c.s. (cf. supra) stelt vast dat zijn fractie geen genoegdoening heeft gekregen op twee voor zijn fractie essentiële punten, namelijk de invoering van het principe van de beheersovereenkomst en de opdrachtomschrijving van de openbare omroep. Zijn fractie had eveneens politieke garanties over de uitvoering van het maxi-decreet gevraagd. Daarom kondigt de spreker aan dat zijn fractie een voorstel van resolutie zal indienen waarin de Vlaamse regering ertoe aangemaand wordt om voor Pasen 1996 een ontwerp van maxi-decreet bij de Vlaam-

se Raad in te dienen. Hij vraagt dat de voltallige Commissie dat voorstel van resolutie zou steunen.

Een aantal leden verklaren dat zij niet op dat voorstel wensen in te gaan omdat zij de uitvoering van het maxi-decreet niet op een concrete datum vast willen pinnen. Daarvoor is het decreet te belangrijk. Zij verwijzen naar de uitspraak van de minister, namelijk dat de Vlaamse regering ernaar streeft om het ontwerp van maxi-decreet effectief tegen Pasen 1996 in te dienen. Dat is trouwens ingeschreven in de notulen van de vergaderingen van de Vlaamse regering.

VI. EINDSTEMMING

Het geamendeerde ontwerp van decreet wordt met 8 stemmen bij 5 onthoudingen aangenomen.

De verslaggever, *De voorzitter,*

Patricia CEYSENS Marijke DILLEN

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Ontwerp van decreet tot wijziging van sommige bepalingen van Titel I en Titel II van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

Aan artikel 2 van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995, worden volgende termen toegevoegd :

"29° kijkdichtheid : een percentage, dat het deel van de bevolking uitdrukt dat naar een programma of omroep gekeken heeft ;

30° bereikcijfer : het percentage van de bevolking dat binnen een bepaalde periode gedurende een bepaalde tijd afstemt op een bepaalde omroep of op televisie in het algemeen ;

31° marktaandeel of kijkvolume : de verdeling van de totale bestede televisiekijktijd over de verschillende omroepen ;

32° waardering : het gemiddelde van de door de kijker gegeven score van 1 tot 10, en dit enkel voor BRTN-programma's.".

Artikel 3

Artikel 4 van dezelfde decreten wordt vervangen door wat volgt :

"Artikel 4

§ 1. De BRTN is de openbare omroep van de Vlaamse Gemeenschap. Als openbare omroep heeft de instelling de opdracht een zo groot mogelijk aantal kijkers en luisteraars te bereiken met een diversiteit van programma's die de belangstelling van kijkers en luisteraars wekken en eraan voldoen.

§ 2. De instelling verzorgt een kwalitatief hoogstaand aanbod in de sectoren informatie, cultuur, educatie en ontspanning. Prioritair moet de instelling op de kijker en luisteraar gerichte informatie- en cultuurprogramma's brengen. Daarnaast worden ook sport, eigentijdse educatie, eigen drama en ontspanning verzorgd. Het ganse aanbod van de instelling moet worden gekenmerkt door de kwaliteit van de programma's zowel naar inhoud, naar vorm als naar taalgebruik. Het programma-aanbod moet ook op een aangepaste manier worden gericht op bepaalde bevolkings- en leeftijdsgroepen, meer in het bijzonder op de kinderen en de jeugd.

§ 3. De programma's moeten bijdragen tot de verdere ontwikkeling van de identiteit en de diversiteit van de Vlaamse cultuur en van een democratische en verdraagzame samenleving. De instelling moet via de programma's bijdragen tot een onafhankelijke, objectieve en pluralistische opinievorming in Vlaanderen. Daarom moet ze streven naar een leidinggevende rol op gebied van informatie en cultuur.

§ 4. Om de betrokkenheid van een zo groot mogelijk aantal Vlamingen bij de omroep te realiseren en om de geloofwaar-

digheid van de openbare omroep veilig te stellen, moet een voldoende aantal programma's erop gericht zijn een breed en algemeen publiek te boeien. Naast deze algemene programma's zullen andere programma's aan specifieke belangstellingssferen van kijkers en luisteraars tegemoetkomen. De beoogde doelgroepen moeten voldoende ruim zijn en ze moeten door de betrokken programma's ook worden bereikt.

§ 5. De instelling volgt de technologische ontwikkelingen op de voet, zodat ze haar programma's, wanneer nodig en wenselijk, ook via nieuwe mediatoepassingen aan haar kijkers en luisteraars kan aanbieden.".

Artikel 4

Artikel 8 van dezelfde decreten wordt vervangen door wat volgt :

"Artikel 8

De raad van bestuur bestaat uit twaalf titelvoerende leden. Zij worden benoemd en in voorkomend geval ook ontslagen door de Vlaamse Raad.".

Artikel 5

Artikel 12 van dezelfde decreten wordt opgeheven.

Artikel 6

Artikel 13 van dezelfde decreten wordt vervangen door wat volgt :

"Artikel 13

§ 1. Onverminderd de bij artikel 27 aan de raad van bestuur toegewezen bevoegdheden, zijn de bevoegdheden van de raad van bestuur beperkt tot :

1° het vastleggen van de algemene strategie van de instelling ;

2° het goedkeuren van het meerjarenplan en van de begroting, bedoeld in de artikelen 19 en 20, § 1, alsook het vaststellen van de balans, de resultatenrekening en de uitvoeringsrekening, bedoeld in artikel 20, § 2 ;

3° het goedkeuren van de regels betreffende de statutaire of contractuele aanwerving en de rechtspositie van het personeel ;

4° het aanwerven en het ontslaan van de door de gedelegeerd bestuurder voorgedragen leden van het directiecomité, bedoeld in artikel 15 ;

5° het uitoefenen van het toezicht op de gedelegeerd bestuurder wat de uitvoering van het meerjarenplan en de beslissingen van de raad van bestuur betreft ;

6° het beheersen van personele conflicten binnen het directiecomité ;

7° het beslissen over de oprichting van of de participatie in vennootschappen, verenigingen of instellingen conform de bepalingen van artikel 6, §§ 2 en 3 ;

8° het opstellen van een reglement betreffende de wijze waarop de raad de hem toegewezen bevoegdheden uitoefent ;

9° het kiezen van een voorzitter en een ondervoorzitter uit de titelvoerende leden.

De bevoegdheden opgesomd in 1° tot en met 9° kunnen niet worden gedelegeerd.

§ 2. De titelvoerende leden van de raad van bestuur kunnen via hun voorzitter te allen tijde alle documenten en geschriften van de instelling inzien. De voorzitter kan via de gedelegeerd bestuurder van de leden van het directiecomité en van alle andere personeelsleden alle verduidelijkingen en alle verificaties vorderen die een lid nodig acht voor de uitvoering van zijn taken.

§ 3. Behoudens voor de bevoegdheden opgesomd in § 1, 5°, 8° en 9°, worden de beslissingen van de raad van bestuur genomen op voorstel van de gedelegeerd bestuurder.".

Artikel 7

In artikel 14 van dezelfde decreten worden de woorden "de leden van de Vaste Commissie" geschrapt.

Artikel 8

Artikel 15 van dezelfde decreten wordt vervangen door wat volgt :

"Artikel 15

§ 1. De gedelegeerd bestuurder is bevoegd voor alle aangelegenheden die niet overeenkomstig artikel 13, § 1 ressorteren onder de bevoegdheid van de raad van bestuur, alsook voor het dagelijks bestuur van de instelling.

De gedelegeerd bestuurder is ook belast met de voorbereiding en de uitvoering van de beslissingen van de raad van bestuur. Hij neemt met raadgevende stem deel aan alle vergaderingen van de raad van bestuur.

§ 2. De gedelegeerd bestuurder stelt de organisatiestructuur vast. Hij heft het ambt op van de personeelsleden die een ambt bekleden van de rangen 13, behalve als deze rang bekomen is door bevordering in de vlakke loopbaan, tot en met 15 en/of een functie uitoefenen die overeenstemt met de rangen 13 tot en met 15.

§ 3. In afwijking van artikel 13, § 1, 3° stelt de gedelegeerd bestuurder, om redenen van reorganisatie van de dienst, de verordenende maatregelen vast betreffende de administratieve en financiële situatie van de personeelsleden wier ambt overeenkomstig § 2 werd opgeheven.

Hij verklaart de nieuwe, door hem vast te stellen betrekkingen van het middenkader vacant, selecteert en werft de kandidaten voor die betrekkingen. De aangeworven kandidaten worden met een arbeidscontract tewerkgesteld.

De statutaire personeelsleden die in uitvoering van het voorgaande lid contractueel worden tewerkgesteld, behouden voor de volledige duur van hun contractuele tewerkstelling de statutaire en pecuniaire toestand die zij hadden bij aanvang van hun contractuele tewerkstelling, tenzij zij daar bij de ondertekening van de overeenkomst van afzien.

§ 4. In afwachting van de vaststelling van de regels bedoeld in artikel 13, § 1, 3° oefent de gedelegeerd bestuurder de bevoegdheden uit die door het administratief en geldelijk statuut dat van kracht is op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit artikel, zijn toegewezen aan de administrateur-generaal, de raad van bestuur of de vaste commissie.

§ 5. De gedelegeerd bestuurder vertegenwoordigt de instelling in gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen.".

Artikel 9

Artikel 16 van dezelfde decreten wordt vervangen door wat volgt :

"Artikel 16

§ 1. De gedelegeerd bestuurder wordt bijgestaan door het directiecomité, bestaande uit minimaal twee en maximaal vijf leden plus de gedelegeerd bestuurder. De gedelegeerd bestuurder zit het directiecomité voor.

§ 2. De gedelegeerd bestuurder kan een deel van zijn bevoegdheden delegeren aan één of meer leden van het directiecomité.

§ 3. De gedelegeerd bestuurder en de andere leden van het directiecomité worden op contractuele basis aangeworven. De gedelegeerd bestuurder wordt, lastens de begroting van de instelling, aangeworven en ontslagen door de Vlaamse regering.".

Artikel 10

In artikel 19 van dezelfde decreten wordt de tweede zin vervangen door wat volgt :

"In dit meerjarenplan wordt, uitgaande van de opdracht van de instelling bepaald in artikel 4, de strategie toegelicht en vertaald in concreet gedefinieerde meetbare doelstellingen met betrekking tot het radio- en televisieaanbod. Deze meetbare doelstellingen hebben onder meer betrekking op het globale bereikcijfer, op de programmawaarderingscijfers, op de kijk- en luistercijfers van de informatieprogramma's en van de programma's die op specifieke doelgroepen gericht zijn. Tevens worden de doelstellingen geformuleerd betreffende het interne functioneren, het personeelsbeleid en het financiële beleid en dit aan de hand van performantiemaatstaven."

Artikel 11

De eerste zin van artikel 21, § 2 van dezelfde decreten wordt vervangen door wat volgt :

"Binnen een termijn van vier vrije dagen kan hij bij de Vlaamse regering een gemotiveerd beroep instellen tegen elke beslissing van de raad van bestuur, van de gedelegeerd bestuurder, van het directiecomité en van de organen of personen van de instelling aan wie zij hun bevoegdheid hebben overgedragen, waarvan de gemeenschapsafgevaardigde meent dat de beslissing niet strookt met de wetten, decreten of besluiten.".

Artikel 12

§ 1. De ambten van administrateur-generaal en directeurs-generaal worden opgeheven.

§ 2. De Vlaamse regering regelt de administratieve en geldelijke situatie van de in deze ambten benoemde personen.

Artikel 13

De Vlaamse regering wordt gemachtigd het decreet van 13 juli 1994 betreffende de rustpensioenen toegekend aan de vastbenoemde personeelsleden van de Nederlandse Radio en Televisieuitzendingen in België, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap, en betreffende de overlevingspensioenen toegekend aan de rechtverkrijgenden van die personeelsleden, aan te vullen met bijzondere bepalingen ten einde :

1° te garanderen dat de personeelsleden bedoeld in artikelen 15, § 2, tweede zin van de gecoördineerde decreten en van artikel 12 van dit decreet, waarvan de statutaire tewerkstelling wordt omgezet in een contractuele tewerkstelling, voor zichzelf en hun rechthebbenden een globaal pensioeninkomen zullen bekomen alsof zij in statutair verband waren gebleven.

2° te voorzien in een verplichte pensionering op de leeftijd van 60 jaar voor de personen bedoeld in de artikelen 15, § 2, tweede zin van de gecoördineerde decreten en van artikel 12 van dit decreet, mits hun pensioen wordt berekend als waren zij tot op de leeftijd van 65 jaar in dienst gebleven.

Deze machtigingen worden binnen de maand ter bekrachtiging aan de Vlaamse Raad voorgelegd.

Artikel 14

De Vlaamse regering bepaalt de datum van inwerkingtreding van de onderscheiden bepalingen van dit decreet.

BIJLAGE

– Commissie voor Mediabeleid –

– Notulen van de besloten vergaderingen van woensdag 18 en dinsdag 24 oktober 1995 –

Het McKinsey-rapport 'Bouwen aan een Toekomstplatform voor de BRTN'

1. TOELICHTING DOOR DE HEER ERIC VAN ROMPUY, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, KMO, LANDBOUW EN MEDIA

a) Opzet van het McKinsey-rapport

De minister geeft in eerste instantie een korte toelichting bij het opzet van het McKinsey-rapport. Het regeerakkoord van juni 1995 voorziet in een *onmiddellijke* hervorming van de BRTN. Om uitvoering te geven aan deze prioritaire opdracht, is aan het managementadviesbureau McKinsey de opdracht gegeven om op basis van een beperkte en gerichte doorlichting van de BRTN op korte termijn een concreet herstructureringsplan voor de openbare omroep voor te leggen. In tegenstelling tot vroegere doorlichtingen van de BRTN - Peat Marwick, Hay - die zeer breed en algemeen van opzet waren en onder meer ook betrekking hadden op de financiering van en het personeelsstatuut bij de openbare omroep - was de doorlichtingsopdracht van McKinsey dus zeer beperkt en welomschreven. De minister wijst erop dat McKinsey in het verleden analoge opdrachten heeft uitgevoerd voor de Britse, Italiaanse en Nederlandse openbare omroepen, resp. de BBC, de RAI en de NOS.

Tot de gerichte vragen behoorden de vraag naar de strategie en de opdracht van een openbare omroep, de vraag naar de respectievelijke taken van raad van bestuur en directiecomité en de verhouding tussen beide organen, en de vraag naar het geschikte juridische statuut van de BRTN. Het betreft vragen die in het verleden in de Commissie voor Mediabeleid reeds herhaaldelijk aan bod zijn gekomen, en die ook centraal stonden in de bespreking van de Medianota van minister Hugo Weckx[1].

McKinsey verrichtte het onderzoek op basis van de resultaten van de doorlichtingen van Peat Marwick en Hay, op basis van de verslagen van de Commissie voor Mediabeleid, op basis van het document 'Bezinning over de Toekomst van de Vlaamse Openbare Omroep' dat in april 1995 eenparig door de raad van bestuur van de BRTN werd goedgekeurd en op basis van gerichte interviews met onder meer kaderleden en afgevaardigden van de BRTN. De resultaten van het onderzoek werden samengevat in het rapport '*Bouwen aan een Toekomstplatform voor de BRTN*' dat de minister vandaag aan de Commissie voorlegt. De minister benadrukt dat het rapport volledig autonoom door McKinsey geschreven werd. Voor de inhoud is enkel het Bureau verantwoordelijk. De minister heeft de Vlaamse regering van de resultaten van het rapport op de hoogte gebracht. Zij onderschrijft de grote krachtlijnen van het rapport, maar wenst nog geen stelling te nemen inzake de concrete voorstellen. De minister lichtte tevens de raad van bestuur van de BRTN in.

b) Inhoud

De minister overloopt samen met de commissie de inhoud van het rapport, dat als basis voor de herstructureringsoperatie van de BRTN moet dienen.

c) Timing

Wat de timing van de herstructureringsoperatie betreft, benadrukt de minister dat de Vlaamse regering, conform het regeerakkoord, geen tijd meer wenst te verliezen. De Vlaamse regering blijft geloven in het nut van een slagvaardige openbare omroep in het huidige medialandschap. De openbare omroep moet met name bijdragen tot het bevorderen van de Vlaamse identiteit en de ondersteuning van de democratie. De BRTN verkeert momenteel echter in een diepe malaise. De omroep blijkt op dit ogenblik noch over de nodige capaciteit, noch over de motivatie te beschikken om deze situatie te keren. Bovendien moeten in de komende maanden beslissingen genomen worden over de programmatie op middellange termijn. Indien deze beslissingen niet tijdig kunnen genomen worden, zal de openbare omroep verder in de verdrukking geraken. Maatregelen op korte termijn dringen zich dan ook op.

---

[1] Beleidsnota 'Een toekomstperspectief voor het mediabeleid van de Vlaamse Gemeenschap' en het hierbij horende verslag van G. Versnick (Stukken 618(1994-1995)-Nrs. 1 en 2).

Om snel tot verandering te komen, zal in twee fasen gewerkt worden. Op korte termijn zal de Vlaamse regering een *mini-decreet* bij de Vlaamse Raad indienen. In dat mini-decreet zullen de dringende maatregelen opgenomen worden die het mogelijk zullen maken om een veranderingsproces op gang te brengen. In de tweede fase zal een *maxi-decreet* volgen waarin de wijzigingen ten gronde zullen worden opgenomen. Deze vereisen meer voorbereiding en overleg met de betrokkenen. Er zal gelet worden op de coherentie tussen het mini- en maxi-decreet. De twee decreten vormen de bouwstenen om van de BRTN opnieuw een slagvaardige openbare omroep te maken.

Het ontwerp van *mini-decreet* voor de BRTN zal volgende vijf punten omvatten:

– Een duidelijke opdracht voor de BRTN

De BRTN moet een omroep zijn voor alle Vlamingen. Alle Vlamingen moeten bij de BRTN terecht kunnen voor een aantal programma's die hen interesseren. Dat betekent dat de BRTN een diversiteit aan genres en programma's moet aanbieden. De BRTN moet zich hierbij van de andere omroepen onderscheiden door de kwaliteit van de programma's. Inzake informatie en cultuur moet de openbare omroep in Vlaanderen leidinggevend zijn.

Deze opdracht moet vertaald worden in een aantal meetbare doelstellingen. Deze meetbare doelstellingen zullen te maken hebben met het *bereik* van de BRTN - wat niet hetzelfde is als het marktaandeel - de kijkcijfers voor de informatie-programma's, het effectief bereiken van het beoogde publiek bij programma's voor bepaalde doelgroepen en de waarderingscijfers die voor programma's bekomen worden.

– Het gebruik van meetbare doelstellingen

Door het formuleren van meetbare doelstellingen zal het voor de leiding van de BRTN duidelijker zijn wat van haar verwacht wordt. Zo kan ook op een verantwoorde manier een grotere autonomie gegeven worden. De controle op de werking en de resultaten van de BRTN wordt eenvoudiger. Bij het formuleren van de doelstellingen zal veel aandacht geschonken worden aan criteria die de kwaliteit van de programma's meten.

– Herziening van de taakverdeling tussen raad van bestuur en directie

De raad van bestuur moet vooral het strategische beleid bepalen en de uitvoering ervan controleren. De directie moet leiding geven aan de BRTN, voorstellen formuleren voor het strategische beleid en het dagelijks beleid voeren. De raad van bestuur moet controleren of de directie de geformuleerde doelstellingen gerealiseerd heeft. In deze nieuwe taakverdeling is de vaste commissie overbodig en ze zal bijgevolg worden afgeschaft.

– Aanduiding gedelegeerd-bestuurder en directiecomité

De functies van administrateur-generaal en van directeur-generaal worden afgeschaft. In de plaats daarvan komt een gedelegeerd-bestuurder en een beperkt directiecomité.

De gedelegeerd-bestuurder wordt op een professionele wijze gezocht. De persoon zal over vaardigheden moeten beschikken op het gebied van het geven van leiding over veranderingsprocessen in complexe organisaties. De gedelegeerd-bestuurder zal door de Vlaamse regering benoemd worden. De gedelegeerd-bestuurder zal op autonome wijze de leden van het directiecomité kunnen kiezen en ter benoeming voorleggen aan de raad van bestuur. De Vlaamse regering komt hier niet tussen. De gedelegeerd-bestuurder zal namens het directiecomité de contacten met de raad van bestuur voeren. Daarom zal hij ook deel uitmaken van de raad van bestuur.

– Nieuw organogram voor het middenkader

Een hertekening en dynamisering van de organisatie is nodig. Daarom moeten een groot aantal functies opnieuw gedefinieerd worden in een nieuw organigram. Om dit mogelijk te maken worden alle functies van rang 13 en hoger opgeheven. Met de betrokken personeelsleden zal hierover overleg worden gevoerd. Zij zullen de kans krijgen om zich kandidaat te stellen voor de functies die in het nieuwe organigram zullen gecreëerd worden. De verantwoordelijkheid voor het definiëren van de functies en de invulling ervan ligt uitsluitend bij de gedelegeerd-bestuurder en bij het directiecomité.

Het *maxi-decreet* zal in een latere fase bij de Vlaamse Raad worden ingediend. Het zal onder meer betrekking hebben op het statuut van de BRTN en van het personeel, op de financiering van de openbare omroep en het zal ook de discussie over de derden beslechten.

De minister besluit zijn uiteenzetting met een oproep tot actieve medewerking van alle fracties aan deze grootschalige BRTN-herstructureringsoperatie.

2. VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN, MET ANTWOORD VAN DE MINISTER

1. Algemene bedenkingen

a) Algemene appreciatie

Alle fracties zijn het ermee eens dat het McKinsey-rapport een goed uitgangspunt vormt om de dringende herstructurering van de BRTN aan te vatten. De politieke wil om op korte termijn de BRTN-herstructureringsoperatie te realiseren is aanwezig, en alle fracties zijn bereid om hun constructieve medewerking te verlenen.

Een lid merkt op dat zijn partij reeds jaren, en met name sinds de komst van VTM in 1989, ijvert voor een hervorming van de BRTN naar het voorbeeld van de voorliggende suggesties van McKinsey. Zijn fractie beschouwt het voorliggend rapport dan ook niet als een werkelijk vernieuwend initiatief.

b) De timing van de operatie en haar plaats in het geheel van de activiteiten van de commissie

Een lid merkt op dat de aangekondigde herstructurering van de BRTN de bespreking van het meerjarenplan van de BRTN voor de periode 1996-2000 en van de BRTN-begroting voor 1996 niet zal vergemakkelijken. Men dreigt immers in een de facto 'overgangsperiode' terecht te komen, die de grondigheid van het debat niet ten goede zal komen. Dit is volgens hem des te erger omdat de commissie ook tijdens de bespreking van de begroting van 1995 van de BRTN-top geen gedegen antwoorden op haar vragen heeft gekregen. De spreker dringt dan ook aan op een adequate regeling van de werkzaamheden voor de volgende weken.

Een tweede lid verklaart dat zijn fractie in principe bereid is om de herstructureringsoperatie van de BRTN op basis van het McKinsey-rapport te steunen, maar zij is tevens van mening dat er ruimte moet blijven om andere dringende dossiers - met name dat van de vrije radio's en dat van de Vlaamse mediadecreetgeving in Europees perpectief - aan te kaarten. Zijn fractie gaat akkoord met de timing van het mini-decreet maar na Kerstmis moet er volgens hem prioriteit gegeven worden aan de twee geciteerde dossiers.

Een derde spreker begrijpt de bekommernis van de minister om zo snel mogelijk te werken, maar hij betwijfelt of de voorgestelde strategie - twee decreten - wel de juiste is. Volgens hem verdient het de voorkeur de gehele operatie te vertalen in één, volledig decreet dat dan meteen het voordeel biedt volledig te kunnen zijn en mogelijke tegenstrijdigheden voorkomt.

De minister antwoordt dat de herstructureringsoperatie van de BRTN in verschillende fazen uitgevoerd moet worden. De decretale operatie zal in twee stappen gebeuren, maar de implementatie ervan zal nog veel meer tijd vergen. Het is een illusie te denken dat de wijziging van het BRTN-decreet alle problemen van de openbare omroep zal oplossen, en dat hij plotseling een nieuwe start zal kunnen nemen. Analoge ingrepen in de buurlanden - bijvoorbeeld bij de BBC - tonen aan dat de herstructurering van een openbare omroep een proces van jaren is.

Wat de mogelijke tekorten van de Vlaamse mediadecreetgeving in Europees perspectief, en meer bepaald deze inzake het reclamemonopolie van VTM betreft, antwoordt de minister dat hij het advies ten gronde van de Raad van State op het dossier VT4 wil afwachten. Hij voegt er nog aan toe dat de Europese Commissie op basis van artikel 90 van de richtlijn Televisie Zonder Grenzen de procedure wegens ingebrekestelling tegen de Vlaamse decreetgeving zou kunnen opstarten. Indien de Europese Commissie deze stap inderdaad zou zetten, zal een formele reactie zich vlugger opdringen. Wat het dossier van de lokale radio's betreft, wenst de minister eerst een debat ten gronde met de sector te voeren. De minister pleit in dit verband voor een parlementair initiatief ; ook

het huidige decreet op de lokale radio's - decreet van 7 november 1990 - is aan het parlementair initiatief ontsproten.

Een lid reageert ietwat ontstemd op dat laatste voorstel. Volgens haar ligt de minister met zijn recente uitspraken over de vermindering van het aantal vergunningen voor lokale radio's aan de basis van de onrust in de sector, maar kaatst hij de bal nu terug naar de Vlaamse Raad. Volgens een andere spreker is er veeleer sprake van valse onrust in de sector van de lokale radio's.

c) Hoorzitting met McKinsey

Een lid pleit voor een hoorzitting met de makers van het rapport. Hij verwijst naar passages waarover blijkbaar geen eensgezindheid bestond - bijvoorbeeld de cruciale passage over de omschrijving van de missie van de openbare omroep - en hij had hierover graag meer toelichting gehad. Andere sprekers sluiten zich hierbij aan. Het rapport zal volgens hen veel geciteerd worden, en zijj menen dan ook dat de Vlaamse parlementsleden het recht hebben op alle relevante informatie die enkel McKinsey kan verstrekken.

De minister antwoordt dat McKinsey enkel verantwoording verschuldigd is aan de Vlaamse regering, die de feitelijke opdrachtgever van voorliggende studie is. De Vlaamse Raad kan McKinsey niet vorderen. Het voorliggend rapport is een advies, dat door de Vlaamse regering niet in zijn geheel overgenomen zal worden. De Vlaamse regering draagt de politieke verantwoordelijkheid voor de interpretatie en invulling die aan het rapport wordt gegeven, en de Vlaamse Raad dient zich dan ook tot haar en meer bepaald tot de minister bevoegd voor de media wenden.

De geciteerde sprekers verwijzen naar artikel 33c) van het Reglement van de Vlaamse Raad en vragen dat de commissie zich zou uitspreken over de wenselijkheid van een hoorzitting. Aangezien vijf leden het voorstel om een hoorziting te organiseren steunen, kondigt de commissievoorzitter aan dat zij McKinsey zal vragen om op een volgende commissievergadering aanwezig te zijn. In zijn antwoord laat McKinsey echter weten niet bereid te zijn op het verzoek tot hoorzitting in te gaan.

2. Inhoudelijke aspecten

a) Opdracht en financiering van de openbare omroep - vertaling naar aantal netten - de controle op de uitvoering en realisatie van de opdracht

– Opdracht en financiering

Een lid betreurt dat McKinsey er zich toe beperkt te stellen dat er 'geen eensgezindheid bestaat inzake de doelstelling of taak van de publieke omroep en betreffende de strategische positionering naar doelgroepen van kijkers en luisteraars'. Het rapport stelt drie principes voorop voor de omschrijving van opdracht en strategie - evenwicht tussen universaliteit en complementariteit, kwaliteit en een kader gekenmerkt door efficiëntie en waar voor zijn geld van kijkers en luisteraars - maar deze worden niet verder ingevuld.

Een ander lid is het ermee eens dat de BRTN op een efficiënte manier hoog-kwalitatieve televisie moet brengen, maar hij vraagt zich af hoe de door McKinsey gesuggereerde strategie - die het midden houdt tussen een 'niche' en een 'massa' strategie - in praktijk gerealiseerd zal worden.

Een derde spreker heeft een analoge vraag. Hij is het ermee eens dat de BRTN geen massazender kan zijn zoals de BBC, noch een niche-zender zoals Channel 13 in de VS, maar McKinsey geeft geen eenduidig antwoord op de vraag hoe de positionering tussen beide in dan wel concreet ingevuld moet worden. Ook schema 4 beantwoordt niet aan de verwachtingen van de spreker. Indien de BRTN dat schema volgt, zal hij volgens Jos Geysels in de richting van een niche- of 'gettozender' evolueren. De kerntaak is duidelijk gespecifieerd - informatie - maar de omschrijving van de buitenste cirkels is veel vager. Door zich op informatie te richten, zal de openbare omroep volgens de spreker een doelgroepen- en dus een niche-zender worden - cf. de kijkcijfers voor programma's als Boulevard, NV De Wereld, Ter Zake. Volgens dezelfde spreker moet de opdracht van de BRTN ook toekomstgericht zijn. De omschrijving van de opdracht moet met name rekening houden met de revolutionaire ontwikkelingen in de sector van de multimedia, en moet een synergie tussen beide mogelijk maken. Zo is de spreker van oordeel dat een traditionele BRTN-opdracht als de produktie van schooltelevisie beter door de nieuwe media - bijvoorbeeld door een open net-systeem - verzorgd kan worden.

Ook een vierde spreker betreurt dat het McKinsey-rapport op het vlak van de definiring van de opdracht en de strategie van de openbare omroep zeer vaag blijft. Volgens hem betreft het hier echter hét cruciale punt van de BRTN-hervorming, waarover de Vlaamse Raad zo vlug mogelijk moet beslissen : de reorganisatie van de BRTN - bestuursorganen, statuut, aantal netten, e.d. - heeft immers pas zin indien zij in functie staat van de realisatie van de opdracht van de BRTN. De spreker betreurt inzonderheid dat de makers van het rapport de financiële gevolgen van de mogelijke BRTN-strategieën niet verder onderzocht hebben. Zo verklaren de auteurs op pagina 3 dat de BRTN geen niche-zender mag worden omdat hij gefinancierd wordt met kijk- en luistergeld, maar op dezelfde pagina leest men dat ook de massa-strategie niet haalbaar is 'gegeven de huidige dotatie van de BRTN'. De spreker had graag vernomen welke de concrete financiële implicaties van de massa-strategie zijn, maar hierover spreekt McKinsey zich niet uit.

Volgens dezelfde spreker is het duidelijk dat het debat over de opdracht en de strategie van de BRTN niet los gezien kan worden van het budget dat de Vlaamse regering voor de openbare omroep wil voorzien, en hij laakt het gebrek aan duidelijkheid vanwege de Vlaamse regering ter zake : ofwel is de Vlaamse regering van mening dat de BRTN-operatie binnen het kader van het huidige budget gerealiseerd moet worden, en dan dwingt zij de Vlaamse Raad in feite om de opdracht van de BRTN zo te definiëren dat deze ook binnen dat budget gerealiseerd kan worden ; ofwel geeft de Vlaamse regering de Vlaamse Raad de volledige vrijheid in de defininiëring van de opdracht van de openbare omroep, maar dan moet zij desgevallend ook de meerkost die hieruit resulteert aanvaarden.

Andere leden zijn dezelfde mening toegedaan. Een lid stelt dat elke fase van de hervorming van de BRTN gepaard moet gaan met een raming van de budgettaire weerslag ervan. Voor hem behoort dat ook tot de opdracht van McKinsey. Voor een ander lid mag men een verhoging van de dotatie door een verhoging van het kijk- en luistergeld niet a priori uitsluiten. Hierop repliceert een ander lid dat momenteel slechts een deel van het kijk- en luistergeld naar de BRTN gaat, en dat men in voorkomend geval eerder moet gewagen van een verhoging van het aandeel van het kijk- en luistergeld dat naar de BRTN zou gaan.

Een andere spreker meent dat de taakomschrijving van de openbare omroep zoals opgenomen in de regeerverklaring van 21 juni 1995 in de commissie op een brede consensus kan rekenen. Deze taakomschrijving luidt als volgt : 'De openbare omroep profileert zich als een kwaliteitszender naar een breed publiek. De sectoren waarin de BRTN zich moet profileren zijn : informatie (sport inbegrepen), eigen drama (met ook plaats voor het betere populaire genre), cultuur en amusement *van het betere soort*. In die sectoren moet de BRTN de ambitie hebben de beste te zijn, de onvervangbare'. Volgens de spreker moet een openbare omroep met dergelijke opdracht alle kansen krijgen. Vraag is echter of deze opdracht realiseerbaar is binnen de huidige dotatie, en zo neen, of de Vlaamse regering desgevallend bereid is om de dotatie van de openbare omroep te verhogen. Spreker pleit ervoor de kostprijs voor de realisatie van deze BRTN-opdracht te laten onderzoeken door een onafhankelijk bureau.

Een ander spreker is het ermee eens dat de geciteerde definiring van de opdracht van de openbare omroep aanvaardbaar is, maar toch pleit zij voor meer nadruk op de cultuur- en gemeenschapsvormende taak van de openbare omroep. Ook het promoten van de eigen culturele produkten is volgens haar een taak van de openbare omroep. Zo merkt zij op dat Vlaanderen een zeer rijk theaterleven kent, maar dat de BRTN geen eigen theater-programma heeft.

Nog iemand anders is eveneens van mening dat het debat over de financiering van de openbare omroep niet losgekoppeld kan worden van het debat over zijn opdracht en opdracht. Hij vraagt of de door McKinsey voorgestelde herstructureringsoperatie uitgaat van het huidige budget, of dat daarentegen rekening werd gehouden met een stijgende dotatie. De spreker benadrukt dat hij geen à priori pleidooi houdt voor een verhoging van de dotatie, maar dat hij ter zake wel duidelijkheid vraagt.

Ook andere sprekers vestigen de aandacht op de financile implicaties van de door McKinsey voorgestelde ingrepen. Ook zij vragen zich af of de Vlaamse regering eventueel bereid zou zijn om méér middelen ter beschikking van de BRTN te stellen indien dat nodig zou zijn.

– Vertaling naar het aantal netten

Een lid vraagt zich af hoe de discussie over het al dan niet aanhouden van twee BRTN-netten beslecht zal worden. De opdracht van TV1 is compatibel met de zogenaamde 'massa-strategie', deze van TV2 met de zogenaamde 'niche-strategie', maar wat met een strategie die tussen beide inligt ?! De suggestie om TV2 een alliantie te laten aangaan met Ka2 van VTM lijkt de spreker alleszins niet aangewezen omdat dergelijke optie tot een enorme verschraling van de markt zou leiden.

Een andere spreker is het hier niet mee eens. Hij is van mening dat de BRTN in de toekomst niet over de nodige financiële middelen zal beschikken om zes radiozenders en twee volwaardige televisienetten uit te baten. In plaats van twee 'verschrompelde' televisienetten in leven te houden, moet de BRTN resoluut opteren voor de uitbouw van één volwaardig en kwalitatief hoogstaand net, terwijl TV2 en Ka2 kunnen fusioneren tot een evenementennet dat gezamenlijk door BRTN en VTM beheerd wordt. Dergelijk samenwerkingsverband heeft onder meer ook als voordeel dat de kostprijs voor het uitzenden van sportwedstrijden en Amerikaanse reeksen gevoelig zou kunnen dalen. De concurrentie tussen beide zenders op die markt zou immers wegvallen.

Een derde lid is van mening dat de Vlaamse Raad in eerste instantie de opdracht voor de openbare omroep moet vastleggen, en dat in functie daarvan over de wenselijkheid van twee netten geoordeeld moet worden. Het is voor hem alleszins duidelijk dat de optie van de laatste jaren, namelijk de uitbouw van een tweede net ten koste van alles, niet langer verdedigbaar is.

– Controle op de uitvoering en realisatie van de opdracht

Een lid vraagt een meer nauwkeurige omschrijving van de term 'kijkbereik'. Volgens hem is er geen fundamenteel verschil met het concept van de kijkcijfers. Indien de grens laag wordt gelegd, kan men volgens de spreker zeer vlug tot een kijkbereik van 90% komen.

Volgens een andere spreker moet er een beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Raad en de BRTN afgesloten worden, en moet de openbare omroep jaarlijks aan de hand van een aantal kwantitatieve indicatoren bewijzen dat hij die overeenkomst naleeft en dat hij zijn opdracht naar behoren vervult. Dat betekent voor de spreker concreet dat voor alle soorten programma's en afhankelijk van de aard van het programma door de Vlaamse Raad nader te bepalen minimum-kijkcijfers gerealiseerd moeten worden. Indien de BRTN het beheerscontract naleeft, kan hij jaarlijks aanspraak maken op de dotatie, en moet hij over de grootst mogelijke autonomie beschikken om zijn opdracht verder te realiseren. Indien hij echter de beheersovereenkomst niet naleeft, moet de Vlaamse Raad de openbare omroep ook daadwerkelijk kunnen sanctioneren.

Een lid staat eerder huiverig tegenover deze vrij mechanistische benadering. Zij beschouwt zichzelf als een overtuigd aanhanger van de BRTN, maar toch is zij geen fervent BRTN-kijker : enerzijds wegens tijdgebrek, anderzijds wegens haar selectieve instelling ten aanzien van het programma-aanbod. In kijkcijfers uitgdrukt, zal zij met andere woorden niet als een grote BRTN-aanhanger beschouwd worden, terwijl dat toch het geval is. De spreker is van mening dat vele kijkers zich in haar voorbeeld kunnen terugvinden, en dat bewijst volgens haar meteen dat het meetinstrument van de kijkcijfers met de nodige scepsis bekeken moet worden. Zij is van mening dat men moet opteren voor een toetsingsinstrument dat zowel rekening houdt met de specifieke opdracht van de openbare omroep, als met het feit dat die openbare omroep kwaliteitsprogramma's moet leveren. Meer in het algemeen wenst zij te vernemen hoeveel soorten meetinstrumenten voor televisieprogramma's er momenteel bestaan, en in welke mate ze gebruikt worden.

Hierbij aansluitend wijst een ander lid op het relatieve belang van de geciteerde meetinstrumenten en op de noodzaak van een goede definiëring ervan. Hij verwijst bij wijze van voorbeeld naar een recent artikel in De Morgen[2] waarin geponeerd wordt dat het huidige kijkbereik van de openbare omroep 80% zou zijn, terwijl de openbare omroep volgens McKinsey naar een kijkbereik van 90% moet streven. Dat zou betekenen dat de openbare omroep slechts een kleine inspanning moet leveren om dat streefcijfer te behalen, wat op zijn beurt fel contrasteert met de huidige trend van dalende kijkcijfers. Een en ander lijkt er eerder op te wijzen dat De Morgen en McKinsey een verschillende

---

[2] *Doorbreek de slag om de kijkcijfers : meet het bereik !*, in : 'De Morgen', 24/10/1995.

definitie van de term 'kijkbereik' hanteren. De BRTN blijkt op zijn beurt nog een verschillende definitie te hanteren, want volgens de informatie van de spreker zou het huidig kijkbereik van de openbare zender volgens de studiedienst van de BRTN slechts 40% bedragen. Hiermee is het belang van een eenvormige definitie aangetoond. De spreker voegt er nog aan toe dat volgens hetzelfde artikel van De Morgen het kijkbereik van de openbare en de commerciële zenders VTM en VT4 niet ver uit elkaar ligt, wat eveneens een interessant gegeven is.

Volgens een ander lid moet de BRTN in de eerste plaats kwaliteitsprogramma's leveren. Dat betekent meteen dat hij nooit de slaaf van de kijkcijfers kan en mag worden. Volgens de spreker moet de BRTN voor het uittekenen van een goede kwaliteitsnorm te rade gaan bij de kijkers zelf.

Nog een ander lid is van mening dat de BRTN programma's voor specifieke doelgroepen moet kunnen uitzenden, zonder dat deze een hoog kijkcijfer moeten halen. Hij verwijst in dit verband naar de BBC, die met een programma als 'darts' ook voor specifieke doelgroepen uitzendt.

– Globaal antwoord van de minister

De minister is het ermee eens dat de omschrijving van de opdracht van de openbare omroep een cruciaal onderdeel van de herstructureringsoperatie van de BRTN is. In het mini-decreet zal de Vlaamse regering, zoals gesuggereerd door een lid, uitgaan van de opdracht zoals gedefinieerd in het regeerprogramma. Deze opdracht moet alleszins voorkomen dat de nieuwe BRTN, zoals in het recente verleden, de commerciële zender VTM tracht te imiteren. Anderzijds mag de openbare omroep ook geen doelgroepenzender worden.

De grote uitdaging zal erin bestaan om de eigen opdracht om te zetten in een concrete programmatie. Volgens de minister is dit echter niet de taak van de Vlaamse regering of de Vlaamse Raad, maar wel deze van de nieuw te benoemen gedelegeerd bestuurder en zijn directiecomité. Zij moeten in alle vrijheid onderzoeken of de BRTN zijn opdracht het best met één of met twee zenders kan realiseren. Zo is de suggestie van McKinsey, namelijk de uitbouw van één volwaardig net en de omvorming van TV2 tot een evenementennet dat samen met VTM beheerd zou worden, niet bindend voor de nieuwe directie. Het behoort eveneens tot de taken van de nieuwe directie om na te gaan of de realisatie van de opdracht mogelijk is met het huidige budget, of er daarentegen extra middelen nodig zijn. De minister is ervan overtuigd dat men de nieuwe directie in alle vrijheid de kans moet geven om een strategie voor de openbare omroep uit te tekenen. Dat betekent meteen dat een groot aantal van de door de leden aangehaalde problemen - aantal netten, financiering - niet het voorwerp kunnen zijn van het mini- maar wel van het maxi-decreet dat in samenwerking met de nieuwe BRTN-top voorbereid zal worden.

Wat de beschikbare financiële middelen betreft, antwoordt de minister dat het realistisch is te veronderstellen dat de voorziene BRTN-dotatie voor 1998, namelijk bijna 10 miljard frank, niet overschreden kan worden. Dat betekent concreet dat het nieuwe directiecomité moet uitgaan van de huidige dotatie. Door besparingen, ev. herschikking van de budgetten en ingrijpende beslissingen - bijvoorbeeld de afschaffing van het tweede net - kan het directiecomité haar financiële ruimte de facto vergroten.

De minister is het er mee eens dat de realisatie van de opdracht ook kwantitatief getoetst moet kunnen worden, en dat er met andere woorden aan de openbare omroep minimum-normen opgelegd mogen worden, waaraan hij moet voldoen. De omschrijving van het meet-instrumentarium moet de Vlaamse Raad echter overlaten aan het nieuwe directiecomité en de raad van bestuur, die in het kader van de voorbereiding van het maxi-decreet ter zake een eigen voorstel moeten doen. In de visie van de minister behoort het tot de taken van de raad van bestuur van de BRTN - en niet tot de opdracht van de Vlaamse Raad - om jaarlijks te toetsen of de BRTN zijn opdracht volbrengt. De opdracht van de Vlaamse Raad bestaat erin om op basis van een verslag dat de raad van bestuur jaarlijks over de werking van de BRTN opstelt, een globale evaluatie uit te voeren.

Volgens de minister is het duidelijk dat zowel het kijkbereik als de kijkcijfers tot het controle-instrumentarium van de raad van bestuur moeten behoren. Rekening houdend met de kwantitatieve omvang van de doelgroep van een programma - bv. de relatief beperkte groep van de muziekliefhebbers - mag men van een openbare omroep verwachten dat hij toch steeds een minimum aantal kijkers van die doelgroep bereikt. Voor de

informatieve programma's, die bij uitstek op het brede publiek gericht moeten zijn, mag zelfs een hoog kijkcijfer verwacht worden.

Wat de plaats van de openbare omroep in de multimediale samenleving betreft, verwijst de minister naar de aangekondigde beleidsbrief Media[3]. Hij is het ermee eens dat een programma als schooltelevisie anno 1995 niet noodzakelijk op de televisie thuishoort. Een lid repliceert dat het debat over de wisselwerking tussen de openbare omroep en de nieuwe media ook in het kader van het debat over de hervorming van de openbare omroep gevoerd moet worden. Volgens hem dient de nieuwe regelgeving over de BRTN reeds in dergelijke wisselwerking - in casu met betrekking tot Telenet - te voorzien. Hij verwijst ter zake naar Groot-Brittannië, waar British Telecom op de informatiesnelweg een grote bewegingsvrijheid heeft gekregen in ruil voor een verplicht aanbod van bepaalde diensten via de kabel.

De minister besluit dat het definiëren van de opdracht van de BRTN momenteel de grootste uitdaging voor het beleid is. Een lid beaamt deze stelling, maar hij is van mening dat er de BRTN-medewerkers én het beleid nog een tweede belangrijke uitdaging wacht, namelijk het zich voorbereiden op een BRTN-nieuwe stijl waarin de gedelegeerd bestuurder, zonder inmenging van de politiek maar binnen het kader van de opdracht zoals gedefinieerd door de Vlaamse Raad, de bevoegdheid heeft om de veranderingen op het terrein waar te maken. Voor een ander lid behoort het definiëren van de grote krachtlijnen van het beleid, waaronder hij onder meer het definiëren van het aandeel van de verschillende soorten programma's in het totale programma-aanbod verstaat, eveneens tot de taak van de Vlaamse Raad. Uit deze interventie leidt een lid af dat het debat over de grens van de politieke inmenging in het BRTN-dossier blijkbaar nog niet beslecht is.

b) Statuut van de BRTN

– De omvorming van de openbare radio en televisie tot één of meerdere NV's van publiek recht

Een lid verklaart dat zijn fractie voorstander is van de omvorming van de BRTN tot twee aparte mediabedrijven - naast een apart technisch en facilitair bedrijf - namelijk een radio- en een televisiebedrijf. Hij herinnert eraan dat zijn fractie deze denkpiste reeds in het voorstel van decreet van 16 maart 1990 van de heer André Denys c.s. houdende oprichting en regeling van het statuut van een Vlaamse openbare radio-omroepmaatschappij en een Vlaamse openbare televisie-omroepmaatschappij heeft gelanceerd. Volgens zijn fractie ligt het loskoppelen van radio en televisie voor de hand omdat beide instituten door de snelle technologische veranderingen in het medialandschap de facto steeds verder uit elkaar groeien. De spreker pleit er dus voor om nog één stap verder te gaan dan voorgesteld in de nota, namelijk de opsplitsing van de BRTN in drie - radio, televisie en facilitair - bedrijven in plaats van in twee - radio- en televisiebedrijf en facilitair bedrijf.

Een ander lid kan zich in deze denkpiste terugvinden. Volgens hem zal dergelijke constructie de slagkracht van de openbare radio, die in tegenstelling tot de televisie zeer goed heeft standgehouden, ten goede komen. Hij voegt eraan toe dat radio en televisie wel een samenwerkingsverband moeten aangaan.

Andere leden pleiten daarentegen voor een blijvend samengaan van radio en televisie in één bedrijf. Een eerste lid is wel van mening dat er in de toekomst een betere afbakening tussen de financiële middelen van de radio en de televisie moet komen. Ook een tweede lid is voorstander van een blijvend samengaan van de openbare radio en televisie. Hij wijst er op dat de huidige trend in het medialandschap trouwens steeds meer in de richting van synergieën tussen de verschillende media en radio en televisie in het bijzonder gaat, en dat men met de openbare omroep dezelfde weg moet opgaan.

---

[3] Beleidsbrief Media : 'De Media in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten 1995-1999' (Stuk 142(1995-1996) - Nr. 1).

Sommige leden wijzen op de mogelijke implicaties van de omvorming van de BRTN tot een NV van publiek recht. Zo merkt een lid op dat de juridische constructie die de Vlaamse overheid voor de milieuholding Aquafin had opgezet - een NV van privaat recht - niet conform de Europese regelgeving was. Een tweede lid merkt op dat de Europese regelgeving met betrekking tot de mededinging in het medialandschap enkel van toepassing is voor de private zenders, terwijl voor de openbare omroepen uitzonderingen voorzien zijn. Zal de BRTN als NV van publiek recht deze uitzonderingspositie behouden ? Beide sprekers vragen of de constructie die men voor de openbare omroep voorziet wél conform de Europese regelgeving is. Meer in het algemeen vragen zij meer toelichting bij het juiste statuut van een NV van publiek recht.

Een lid verwijst naar de pagina's 6 en 7 van het McKinsey-rapport, waar er een opsomming staat van de mogelijkheden die de omvorming van de BRTN in een NV van publiek recht de openbare omroep zou bieden. De spreker vraagt of het hier een exemplarische of een volledige opsomming van de voordelen betreft.

Een ander lid vraagt of de overheid een meerderheidsparticipatie in de NV zal nemen of dat zij eventeel 100% van de aandelen zal behouden ? En wat indien men twee NV's zal oprichten zoals gesuggereerd door sommige leden : zullen beide NV's een analoge of een verschillende eigendomsstructuur hebben ? Zullen de commerciële radio- en televisiezenders een aandeel in deze NV's kunnen nemen ?

De minister antwoordt dat het statuut van de BRTN in het kader van het maxi-decreet vastgelegd zal worden. Hij is er zich bewust dat de juridische implicaties van de NV-constructie terdege onderzocht moeten worden. Tot de voordelen van de NV-structuur behoren onder meer het feit dat er meer ruimte bestaat om over het personeelsstatuut te onderhandelen, en dat de BRTN kan particperen in andere bedrijven - bijvoorbeeld het facilitair bedrijf. Het is alleszins duidelijk dat de overheid de meerderheid van de aandelen in dergelijke NV zal houden.

Wat de suggestie van sommige leden betreffende de splitsing van het radio- en televisiebedrijf betreft, stelt de minister dat McKinsey duidelijk voor een integratie van beide heeft geopteerd. De minister beaamt ook de stelling van een lid, namelijk dat de mediawereld meer en meer naar integratie tussen radio en televise neigt. Hij verwijst ter zake naar VTM en de regionale televisieverenigingen die er reeds jaren voor pleiten om ook met radio te kunnen starten.

– De filialisering en privatisering van de technische en facilitaire diensten

Een lid merkt op dat er op pagina 6 enkel sprake is van de filialisering en eventuele privatisering van het technisch facilitair bedrijf van de televisie. Wat echter met het technisch facilitair bedrijf van de radio ? De spreker vraagt zich tevens af of de filialisering en privatisering van de technische en facilitaire diensten wel opportuun is. Hij wijst niet alleen op de grote praktische problemen die hiermee gepaard zullen gaan, maar ook op een belangrijk psychologisch aspect : zo zouden vanuit het BRTN-gebouw niet alleen technische en facilititaire diensten voor de openbare, maar ook voor de commerciële zenders geleverd worden. Dat zal voor de betrokken werknemers alleszins een belangrijke mentale uitdaging zijn.

Een ander lid merkt op dat de technische en facilitaire diensten momenteel ongeveer 1 miljard van de BRTN-dotatie opslorpen. De spreker vraagt wat er met deze middelen zal gebeuren indien deze diensten geprivatiseerd worden : komen zij in mindering op de dotatie, of zullen zij aangewend kunnen worden voor andere doelen ? De spreker voegt eraan toe dat hij een voorstander is van de privatisering van de facilitaire diensten.

Nog een andere spreker vraagt zich af of de stelling van McKinsey, namelijk dat de technische diensten van de BRTN niet over genoeg middelen zouden beschikken om de digitalisering door te zetten, wel correct is. Volgens zijn informatie verloopt de modernisering van de technische diensten minstens tot in 1998 volledig binnen de planning en het investeringsbudget voorzien in de meerjarenplannen van de BRTN. Een ander lid is eveneens deze mening toegedaan.

De minister stelt dat het debat over de filialisering van de facilitaire diensten beslecht moet worden in het kader van het maxi-decreet. Het is alleszins duidelijk dat dergelijke operatie, die ook voor het betrokken personeel verstrekkende gevolgen zal hebben, in verschillende fazen zal moeten gebeuren.

c) De nieuwe raad van bestuur en het nieuwe directiecomité en de verhouding tussen beide

– Raad van bestuur

Een lid is van mening dat de voorstellen van McKinsey op het vlak van de organisatie van de openbare omroep aanvaardbaar zijn. Volgens de fractie van de spreker is het in ieder geval een goede zaak af te stappen van de vaste commissie, die in praktijk de raad van bestuur deels uitschakelde. In concreto betekende dit, gezien de samenstelling van de vaste commissie, de uitschakeling van bepaalde partijen. Anderzijds is een lid van mening dat de passage 'pluralisme in plaats van politieke opdeling moet bij de samenstelling van de nieuwe raad van bestuur het uitgangspunt zijn' te vaag is. Volgens de spreker heeft de huidige pluralistische samenstelling van de raad van bestuur niet kunnen vermijden dat bepaalde politieke fracties - in casu die van de spreker - ondermaats behandeld worden. Volgens hem is er binnen de openbare omroep dringend behoefte aan een orgaan dat waakt over de objectiviteit.

Een ander lid vraagt meer toelichting bij de passage die stelt dat de nieuwe raad van bestuur de 'werkelijke krachten in de samenleving moet weerspiegelen'. Is dit een vertaling van artikel 19 van de Cultuurpact ?! Is er voor mediaspecialisten met een brede maatschappelijke uitstraling een rol in de toekomstige structuur weggelegd ? De spreker voegt er nog aan toe dat zijn partij steeds een tegenstander van de politisering van de openbare omroep geweest is, en dat zijn partij dus ook geen mandaten in de raad van bestuur van de openbare omroep vraagt. Vervolgens merkt hij op dat de huidige raad van bestuur nog aanblijft tot midden 1996, terwijl het nieuwe directiecomité reeds begin 1996 zal aantreden. Hij hoopt dat deze 'cohabitation' tussen een raad van bestuur-oude stijl en een directiecomité-nieuwe stijl niet tot problemen zal leiden, en dat met name de raad van bestuur tot constructieve medewerking bereid zal zijn.

Dezelfde spreker vraagt dat de taken van de raad van bestuur beter gedefinieerd zouden worden. Volgens hem kan met uit schema 6 enkel afleiden dat de raad van bestuur de facto weinig bevoegdheden zal hebben, en hij vraagt of deze indruk juist is.

Een derd lid vraagt wie de 'operationele verantwoordelijken' waarnaar op pagina 3, §2 verwezen wordt in de nieuwe structuur zijn.. En verwijst de raad van bestuur in deze context naar de 'nieuwe' raad van bestuur of naar de raad van bestuur-oud model ? De spreker merkt op dat hierover op meerdere plaatsen in de tekst onduidelijkheid bestaat. Hij vraagt tevens hoe de zinswending op pagina 4, §2, namelijk dat de raad van bestuur de financiering van de BRTN zou moeten verzekeren, begrepen moet worden.

Een vierde lid is het ermee eens dat de politisering een belangrijke oorzaak van de huidige problemen van de BRTN is. Hij meent dat men volledig komaf moet maken met de politisering.

Wat de 'pluralistische' samenstelling van de raad van bestuur betreft, antwoordt de minister dat de politiek in dit verband gewoonlijk een andere taal spreekt dan McKinsey. Over de juiste invulling van de term kan de minister zich momenteel niet uitlaten. Het is echter duidelijk dat de Vlaamse Raad niet de taak kan krijgen om klachten inzake objectiviteit van de programma's te behandelen zoals gesuggereerd door een lid. Hiervoor moet men zich tot de Geschillenraad wenden.

De huidige raad van bestuur zal aanblijven tot op het moment dat zijn mandaat verstrijkt, namelijk april 1996. Het nieuwe profiel en de nieuwe taakomschrijving van de raad van bestuur worden echter opgenomen in het mini-decreet. Dat betekent concreet dat de huidige raad van bestuur zijn taak vanaf januari anders zal moeten invullen. Dat betekent eveneens dat de zittende raad van bestuur enkele maanden zal moeten samenwerken met het nieuwe directiecomité. Ook de minister hoopt dat zich op dat vlak geen problemen zullen stellen.

Met 'operationele verantwoordelijken' wordt het directiecomité bedoeld. De zinswending op pagina 4, §2, namelijk dat de raad van bestuur de financiering van de BRTN moet verzekeren, is volgens de minister ongelukkig. Uiteindelijk is het de Vlaamse Raad die over de financiering van de openbare omroep moet waken.

– Directiecomité

Een lid merkt op dat de minister in een interview in De Standaard van 13 oktober 1995 verklaard heeft dat de hoofdopdracht van McKinsey erin bestond 'om de praktische uitwerking van het principe dat 20 of 30 topmensen een mandaatsysteem van 5 jaar moeten

krijgen, te realiseren'. De spreker vraagt of het concept van het directiecomité bestaande uit vier directeuren hier volgens de minister aan beantwoordt. Volgens hem was hiervoor geen extra audit nodig.

Meerdere leden vragen waarom McKinsey voorstelt dat de directeur radio zou optreden als plaatsvervanger van de gedelegeerd bestuurder. Volgens de sprekers liggen aan deze passage personele en geen objectieve motieven ten grondslag. De minister beaamt dat het hier een keuze van de nieuwe organisatie moet zijn.

Een lid vraagt wanneer de gedelegeerd bestuurder aangeduid zal worden. De minister antwoordt dat het mini-decreet de decretale grondslag voor die aanstelling moet geven. Hij hoopt de aanstelling rond kerstmis te kunnen doen. Een ander lid betwijfelt of de Vlaamse regering op korte termijn een geschikt gedelegeerd bestuurder zal vinden.

– Verhouding tussen raad van bestuur en directiecomité

Een lid vraagt meer toelichting bij de concrete taakverdeling tussen de raad van bestuur en het directiecomité. Hij gaat ervan uit dat zowel in het mini- als het maxi-decreet reeds een kader gecreëerd zal worden - bijvoorbeeld de omschrijving van de opdracht - maar wie zal verantwoordelijk zijn voor de vertaling ervan in het bedrijf zelf ?

d) Personeel

Een lid verwijst naar het ingewikkelde organogram van de BRTN en voorspelt veel weerstand bij de realisatie van het herstructureringsplan.

Een ander lid verklaart dat hij geen bezwaar heeft tegen de openstelling van de top en middle management functies, integendeel. Hij wijst er wel op dat dergelijke ingreep zware financiële gevolgen heeft, maar hierover wordt in het rapport niet gesproken. De spreker vraagt zich af of de opstellers van het rapport zich bewust zijn van deze financiële consequenties.

Een derde lid vraagt hoe de minister in de moeilijke overgangsperiode de inzet van het personeel kan garanderen. Hij vraagt zich tevens af of de minister zich voorbereidt op een sociaal passief ten gevolge van de ingrijpende herstructurering.

Twee ledn gaan ervan uit dat er een sociaal fonds gecreëerd zal worden om de gevolgen van het sociaal passief op te vangen. Hoe denkt de minister dergelijk fonds te financieren ?

De minister antwoordt dat de door de leden aangehaalde vragen en problemen relevant en belangrijk zijn, maar dat zij momenteel niet actueel zijn. Zoals reeds gezegd is de prioritaire opdracht het goedkeuren van een mini-decreet, dat de opdracht van de openbare omroep moet vastleggen en dat de aanduiding van een nieuw directiecomité en een gedelegeerd bestuurder moet mogelijk maken. Die gedelegeerd bestuurder moet alle ruimte krijgen om een nieuw beleid uit te stippelen, en hiertoe behoort onder meer het ontwerpen van een nieuw personeelsstatuut en een herschikking van het middenkader. Het is dus voorbarig om nu reeds over een sociaal passief te spreken, maar het is duidelijk dat de vorming van een ad hoc sociaal fonds, gespijsd door de overheid buiten de BRTN-dotatie, tot de mogelijkheden behoort.

e) Allerlei

– Twee leden vragen de *kostprijs* van de McKinsey-audit. De minister antwoordt dat de formele opdracht gegeven werd door de GIMV, die 6 miljoen voor het rapport betaald heeft. De vraagstellers zijn van mening dat de hoge kostprijs niet in verhouding staat tot de vrij algemene inhoud van het rapport.

– Een lid vraagt zich af wat in het rapport met '*factuele programma's*' bedoeld wordt. Volgens de spreker zijn deze programma's in strijd met wat de BRTN in haar traditionele meerjarenplannen schrijft.

– Een lid is van mening dat in het kader van de herstructureringsoperatie van de BRTN ook de rol van de *VAR* opnieuw bekeken moet worden. De VAR werd opgericht omdat de BRTN niet het nodige commerciële talent in huis had om op een efficiënte manier aan reclame- en sponsoringwerving te doen. De openbare omroep vertrouwde deze opdracht toe aan de VAR, maar de keerzijde van de medaille is wel dat hierdoor een deel van de reclame-inkomsten van de BRTN afvloeien naar de VAR. Indien de

BRTN in de toekomst een meer marktgerichte strategie gaat volgen, moet het volgens de spreker mogelijk zijn om de reclamewerving volledig in eigen beheer te voeren. De minister antwoordt dat alle aspecten met betrekking tot reclame op de BRTN - bijvoorbeeld ook commerciële sponsoring - in het kader het maxi-decreet opnieuw bekeken zullen worden. Zo is de minister persoonlijk geen voorstander van commerciële sponsoring op de BRTN-televisie ; indien men die zou afschaffen, impliceert dit wel dat de overheidsdotatie verhoogd moet worden. Wat de VAR betreft, dient er wel rekening mee gehouden dat deze voor een periode van 9 jaar een monopolie gekregen heeft.

– Een lid vraagt welke *lasten* de nieuwe openbare omroep zal meekrijgen. Zij denkt onder meer aan personeels-, lening- en patrimoniumlasten, en zij verwijst naar de ongelukkige ervaring die met de omvorming van het rijks- in gemeenschapsonderwijs gepaard ging.

– Een lid wijst op enkele *onvolledigheden* in het McKinsey-rapport. Wat zal er bijvoorbeeld met de bewakingsdiensten en de gebouwen gebeuren ?